

Boór János
Arcok és értékek
az acélvárosban

Ajánlás

Ez a riportkönyv érdekes és értékes alkotás.

Olyan érdekes és értékes emberekről szól, akik lent kezdtek, a mélyből küzdöttek fel magukat oly módon, hogy kifejlesztették, és a köz hasznára s a maguk javára működtették rejtőzködő kvalitásaikat. Miközben ezt tették, példát adtak nemcsak az őket ismerőknek, hanem minden idők elkallódni akaró embereinek is. A helyüket, önmagukat nem lelő fiatalok igen sok inspirációt, ösztönzést kaphatnak ebből a sors-és jellemképsozorból. Valósítsd meg a magad tökéletességét, azaz legjobb lehetőségeidet, ezért vagy a világon üzenik a portrék. Nemcsak célt, feladatot jelöl meg a könyv, hanem mintát is ad, a hogyan is megmutatja a színes változatosság hitelességével.

Ez a riportkönyv érdekes és értékes azért is, mert feltárta benne Dunaújváros múltját és jelene ügy, ahogyan a hétköznapiak forgatagában élő ember megtapasztalta és megfogalmazta. A Sztálinvárosból lett Dunaújváros, melyet igen megviselt a rendszerváltás, újra magára találhat, ha a maiak méltók lesznek a riportkönyv szereplőjéhez. Ehhez Boór János alkotása, írásműve kitűnő segítség.

Kiss Kálmán
tanár, költő

Dunaújváros, 2008. március 30.

Boór János

Arcok és értékek
az acélvárosban

2008

Készült az Extra Média Center
gondozásában

Szerkesztő és felelős kiadó:
Boór János

Dunaújváros, 2008. május

ISBN 978-963-06-4938-4

Bevezető

Dunaújvárosról nem könnyű feladat írni. Ezt a csaknem hat évtizedes várost sokféleképpen értékelik. Születését viszont egységesen, a semmiből nőtt ki. Ahogy a régi feljegyzések is írják, az aranyló búzatáblák és katonás rendben sorakozó kukoricaföldek helyén született meg az ország legnagyobb vasgyára, és mellette épült egy fiatal város, hogy otthont adjon annak a sok embernek, akik építették a gyárat, az utat, vasutat, iskolát, kórházat, lakásokat.

Az építés országos mozgalom volt. A falusi fiatalok a jobb kereset reményében elhagyták a földeket, és munkát vállaltak az építkezésen, vagy a már megindult ipari üzemekben. Kezdetben kubikusként, segéd munkásként, később betanított munkásként dolgozták le a műszakot. Sokan tanultak: szakmunkásként, technikusként, mérnökként váltak ismertté, és a paraszti munka már másodlagos szerepet játszott életükben. Az ország minden részéről jöttek a jobb életet remélve, keresték a boldogulás lehetőségét.

A hely, ahol épült ez a nagy létesítmény, történelmi múltú. A régészeti ásatások során, az építés közben végzett földmunkák révén felszínre került sok lelet. A pentelei fennsík régészeti gazdagsága szinte egyedülálló. Az ősembertől az újkorig, minden fejlődési fok nyomai megtalálhatók. A bronzkori embertelepülések, a vasszerszámokat először használó kelták hagyatékai, a feltárt római katonaváros, a népvándorlás korából itt rekedt avar emlékek, a

honfoglaló magyarok állandó telephelyének nyomai egyaránt megtalálhatók.

Az ötvenes évek utáni időszak magába foglal egy korszakot, a háború után szétzilált emberi sorsokat, az életért való küzdelmüket, az élet lehetőségét, melyet sokan itt találtak meg az építkezésnél. Úgy gondolom, ennyi idő távlatából érdemes megemlékezni róluk,- mintegy emléket állítva- ezen emberi sorsoknak, küzdelmeknek, és mindezt megőrizni.

Nem akarok megfelelni semmilyen kor-eszmének, mert az nem én volnék. Azt sem állítom, hogy örök becsű művet szerettem volna alkotni, de szándékosan választottam az adott formát, mert hiszem, hogy a könyv a legmaradandóbb kommunikációs eszköz: leplezetlen őszinteség, teljességre törekvő mondanivaló. Végső üzenet a jelennek és a jövőnek, hogy kiteljesedésüket segíthesse a múlt.

A szerző

**Emlékezzünk a
gyár- és városépítőkre!**

Czeilinger Mihály

- kubikusból csőszerelő lett -

A bőség zavara miatt nehéz kiválasztani azokat a mozaikokat, amelyek a város születésével kapcsolatosak. Nehéz felidézni a kor szellemét, azt az életmódot, szokásokat, amelyek az ötvenes évekre voltak jellemzők. Mégis megpróbálom.

Gyermekkori emlékeim között még most is élénken él a szederfákkal szegélyezett országút, amely Dunaföldvár felől közelítette meg Dunapentelét, a legendát őrző Lajos-kő, amely a Béke téren állt sokáig, vagy a hatos út építése.

Az emlékezésben segített Czeilinger Mihály – aki Dunapentelén született – elmondta, hogy ő építette is a hatos utat. Az általános iskola elvégzése után a Betonútépítő Vállalatnál, mint kubikus kapott munkát 1949-ben.

Hogyan lett mégis gyárépítő?

Később toboroztak munkásokat a Vasmű és a város építéséhez. 1950 márciusában jelentkeztem a dunapentelei Tóth kocsmában, de a

felvétel a radari Koszider kaszárnyában ért véget. (A tűzoltó laktanyával szembeni utca végén a Duna-parton, háború alatt üzemelt egy katonai radarállomás.) – Ebben a rögtönzött felvételi irodában hetvenhatos sorszámmal felvételt nyertem egy kubikos brigádba.

Mi volt a brigád feladata?

Tereprendezést végeztünk. Kiepítettük a siklótól a gyár és a város felé kigyózó vasutat, melyen a törpe mozdonyok vontatták a nyikorgó kerekű csilléket. Ezen szállították a szükséges anyagot az építkezésekhez.

Milyen volt a brigád élete?

Jól összeszokott fiatal munkatársaim voltak. Dunapenteléről, és a környék falvaiból verődött össze a brigád. Rövid idő után megválasztottak brigádvezetőnek. Fiatal korom ellenére igyekeztem megfelelni ennek a feladatnak. Az építkezés területén a brigádok teljesítményét naponta értékelték. A régi víztorony volt a város és a Vasmű építkezésén kitűnt legjobb brigádok hirdetője. A táblán a neveket és az elért teljesítményét tüntették fel. Sokszor szerepelt az élvonalban a Czeilinger brigád is. Ez nagyon lelkesített bennünket és ösztönzött a munkára. Ma már ez furcsának tűnik, akkor szükséges volt, kellett a neveléshez, a fegyelem alakításához. A munka elismeréseként, mint legfiatalabb brigádvezető, részt vettem a Berliini Világtalálkozón.

Mi történt, mikor már nem volt szükség a sok kubikusra?

Nem csak a mi brigádunknál, de az építkezés egész területén felajánlották a más szakmára való átképzést. Lehetek ácsok, kőművesek, festők, én így lettem csőszerelő. A nehéz fizikai munka után

este kellett iskolába járni, tanulni. Később a láng- és ívhegesztői vizsgát is letettem. A fűtésszerelést is megtanultam. A kubikus munka minőségileg meg-változott. Külső csőszerelést végeztünk. Nagynyomású csővezetékeket fektettünk. A brigádom dolgozott többek között az ipari víz-hálózat kiépítésénél is. Nagyon szerettem dolgozni. Az építőiparból mentem nyugdíjba. A munkám elismeréseként megkaptam a Munka-érdemrend bronz fokozatát.

Mint nyugdíjas mivel foglalkozik?

Mindig közel állt hozzám a sport. Gyerekkoromban fociztam az Építők kölyök csapatában. 1961-től kilenc évig voltam sportköri elnök a Dunaújvárosi Építőknél. Azóta is folyamatosan foglalkozom a sporttal. A tekepálya gondnoka vagyok. Korábban aktívan versenyeztem. A Testnevelési Főiskola kétéves tagozatán végeztem. 1966-tól tekeedző, és versenybíró vagyok. A városban működik a teke sulí, az NB II-es szakosztály és a főiskolások testnevelési órákon rendszeresen látogatják a tekepályát. A sportmunkámért megkaptam a Testnevelés Kiváló Dolgozója címet, a Dunaújváros sportjáért kitüntetését, valamint a Teke Szövetség legmagasabb kitüntetését.

Gratulálok ehhez a tartalmas életúthoz, és jó egészséget kívánok!

Bakos Józsefné Lak Mária

– vízhordóként kezdte –

Penteleiből újvárosi lett

Aligha van még egy ilyen gigantikus alkotás, amely annyira összenőtt volna a történelmünkkel, mint Dunaújváros. Szinte a semmiből született, és már olyannyira belegyökerezett az ország képébe, mintha mindig ott lett volna. Az, aki a város születésénél bábáskodott, és aki munkájával hozzájárult a korhű emlékek létrejöttéhez, büszke lehet az emlékeire.

Képzeljük el, hogy naponta jöttek az emberek a várost építeni. Pláne, mikor 1950-ben megjelent a felhívás, melyet a DISZ tett közzé, munkára hívta a fiatalokat. Az elszállásolásuk mellett nagy gondot jelentett az étkeztetésük. A faluban élő két pék nem győzte a kenyeret sütni. Komppal hordták a pótlást a Duna túlsó partján lévő falvakból. A konyhák, vízellátása okozta a másik súlyos problémát. Kezdetben, a faluban lévő artézi kútból hordták lajtos kocsival a vizet, később Dunnaöldvállról is érkezett víz, majd a tűzoltóság segítségével a Móricz Zsigmond Körtérről szállították a főzéshez az ivóvizet. Tehát a víz nagy kincs volt. Az építkezéseken dolgozóknak a vízhordó lányok ceglédi kannából kínálták az ivóvizet.

Hogyan lett vízfordó?

A pincesor szoba-konyhás lakásában élt egy tizenöt éves kislány testvéreivel. Tíz éves volt, mikor édesapjukat egy háborús lövedék elszakította a családtól. A beteg édesanya a hattagú családot nehéz körülmények között nevelte. Az 1950-es év Mariska életében nagy változást hozott. A Lengyel Gyula bácsi a DFOSZ titkár azt mondta neki, hogy reggel kapaszkodj fel egy szekérre a községháza előtt, majd az elvisz a Lajos-kőhöz – ez a hely a jelenlegi Béke tér-, ott már vannak emberek. Te leszel a vízfordó. A Lajos-kőnél lévő emberek köveket dobáltak le egy szekérről. Érdeklődésemre azt mondták, hogy itt város épül. Számomra hihetetlen volt. Én még eddig nem jártam városban, nem is tudtam elképzelni. Aztán itt maradtam, kezdetben, mint víz-hordó.

A Magyar Gyárépítő Nemzeti Vállalathoz 1950, május 4-én léptem be. Kiderült, hogy a vállalat első női dolgozója vagyok. Így lettem 15 évesen családfenntartó - meséli éle-tét Bakos Józsefné Lak Mária. Fialat korom, kis termetem és a szorgalmam miatt nagyon megszerettek és sokat segítettek. Később sok fiatal érkezett, én velük együtt énekeltem a mozgalmi dalokat, velük jártam dolgozni, és sokat tanultam tőlük. Egész munkabrigádok jöttek vonaton, teherautón, gyalog. Emlékszem az L Szász kubikos brigádra, aki eredményével csakhamar felírta nevét a versenytáblára. Az ifjúsági élet fellendült a faluban, én dicsekedtem, hogy közéjük tartozom, hogy én is dolgozó vagyok. Nagy segítség volt, hogy az ifjú-munkások 16 éves korig ingyen étkezhettek, akkor láttam, először életemben vaját. A vacsorát a malomudvarban adták, én azt hazavittem a családnak, hogy legyen nekik mit enni. Az első heti fizetésem 85 Ft volt. Mikor hazavittem, édesanyám sírva fakadt örömeben, mert így ki tudtuk váltani az élelmiszerjegyeket a családnak. Igyekeztem segíteni a testvéreimen, vettem nekik úttörőruhát, mert jött ez az új világ. Igenis jó sorunk lett ebben a városban. Örülünk, hogy Dunapentelén város született.

Meddig volt vízfordó?

Később, már a vízfordás mellett falézoltam, a kítűzőknek segítettem, raktárt kezeltem. A fürgeségem miatt sok helyen tudtak alkalmazni. Hat hét alatt Budapestén elvégeztem egy könnyűgépkezelői tanfolyamot. Liftet kezeltem, amely a készülő épületekre az építőanyagot szállította. 1951-ben, amikor a csápos kutak elkészültek a szigeten a város felé haladó gerincvezetékét a pincesoron fektették le. A dolgozók mindig mondták:– Na, kislány, elveszük a kenyeredet! Már nem sokáig kellene a vízfordók! – Az igaz, hogy nem kellett a vízfordók, de aki a legtöbbet mondta, a Bakos Jóska, ő lett a férjem. 1954-ben összeházasodtunk. Kenyér nélkül sem maradtam, mert az I. számú építkezésen küldöncként foglalkoztattak. Később kitanultam a dísznövény szakmát, öt évig dolgoztam ezen a területen. 1963-ban a Vasműbe mentem dolgozni. A buktatónál lettem felíró. Nem szerettem az irodai munkát. Mindig vonzalmat éreztem a gépek iránt. Ennek köszönhetően, hogy áthelyeztek a hengerműbe közben tanultam, elvégeztem egy nehézgépkezelői tanfolyamot. A hengerműben lettem darus, majd bojlerkezelő. 53 éves koromban leszázalékoltak, és az óta nyugdíjas vagyok.

Kapott a munkája után elismeréseket?

Igen. Többször voltam kiváló dolgozó. Kormánykitüntetés kaptam, még elég fiatalon. Borovszky Ambrussal és L. Szász Antallal együtt vehettem át az Országházban. Emlék-szem, hogy milyen izgalom töltött el, mikor vittek bennünket a kitüntetés átvételére. A 26-os Építőipari Vállalat igazgatója díszkíséretet adott a kocsink mellé. Akkor láttam először az Országházat.

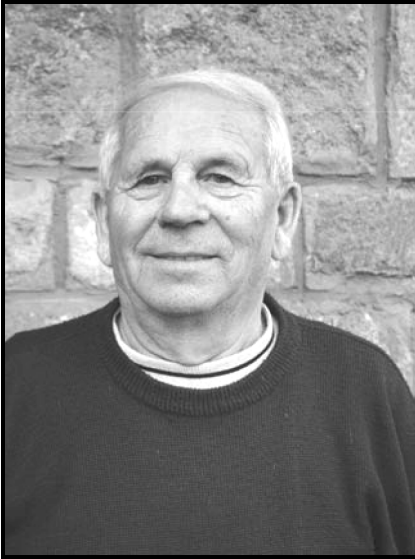
Hogyan telnek a nyugdíjas napok?

Van tennivalóm bőven. A második lányom agyvérzéssel született. A férjem 1995-ben meghalt. Lányommal élünk együtt. A vele való foglalatosság meghatározza a napi munkámat. Tagja vagyok a városalapítóknak. Rendszeresen részt veszek az

összejöveleken. Nagyon meg vagyok elégedve, családommal együtt boldogan élünk.

További jó egészséget kívánok! Köszönöm a beszélgetést!

Léhner János

Aki építésvezető, fő-építésvezetőként irányította az építkezést.

Hosszas érdeklődés után sikerült óvárosi otthonában rátalálni arra a hajdani gyárépítőre, akinek építésvezetői, fő-építésvezetői munkája nyomán épültek a gyár területén a különböző üzemek.

Egy hatalmas kutyával való viaskodás után kinyílt a takaros porta kertajtója. A házigazda fogadott. Miután megtudta, hogy mi járatban vagyok, rövid tiltakozás után az épület halljában, kávézás közben válaszolt kérdéseimre.

Hogyan kezdődött?

Egyszerű családból származom. A négy polgári elvégzése után kőműves tanuló lettem. Így kezdtem ismerkedni a szakmával. 1950, június 20-án a dunapentelei Jantsky kocsmában vettek fel a Magyar

Gyárépítő Nemzeti Vállalathoz – meséli Léhner János. Ekkor a mostani város területén már folyt az építkezés. Épültek a barakkok, a felvonulási épületek. A gyárnak kijelölt területen tereprendezést végeztek. A Május 1. utca építési területén kezdtem dolgozni. Közben a tereprendezés olyan szintre jutott, hogy az építőmunkát el lehetett kezdeni. Egy komplex brigád tagjaként a gyár építéséhez fogtunk. Kezdetben sátorból irányítottuk a munkát, majd eköré épültek a felvonulási épületek. Még abban az évben létrejött a Mechanika, majd később az Öntöde, a Kovácsoló vasszerkezeti üzem, stb.

Hogyan lett munkairányító?

A gyárépítő kollektíva segítőkész hangulata nagy hatással volt rám. A munka közben csendben elvégeztem a magasépítő technikumot. Először tervfelbontó, majd építésvezető, fő-építésvezető lettem, miközben végigjártam a szakma minden lépcsőfokát. Igyekeztem a műszaki kihívásoknak megfelelni. Vezetőim elismertek, munkatársaim támogattak. Jó volt a kollektív szellem.

Milyen volt a munkamorál?

Az 1. számú építésvezetőség a Dunai Vasmű területén, mint fővállalkozó mindig jól termelt, jó kapcsolat volt a beruházókkal, a felmerült problémákat közösen oldottuk meg. A termelésvezetőnek az eredmény elérése érdekében jól kellett érteni a műszaki dolgokhoz, kellett, hogy közgazdasági érzéke és jogi vénája legyen. Az elért eredmények nem csak az én érdemeim voltak. Olyan közösséget sikerült kialakítani, melyen belül a fizikai és mű-szaki dolgozók együttműködése magas szintű következetes, és őszinte volt. Nagyon szigorúan vettük a határidőt, és jó együttműködéssel tudtuk tartani.

Melyek azok az épületek, melyeket az Ön irányítása mellett létesítettek?

A Dunai Vasmű minden üzemének építéséből kivettem részemet. A Folyamatos Ön-tómű átadása után kaptam meg a fő-építésvezetői kinevezésemet. Dolgoztam a Papírgyár indulásánál, a Sportcsarnok és az uszoda építésénél. A két utóbbi műszaki megoldása nagy kihívást jelentett számomra. Az uszodát 1977-ben adták át. A medence vízzáró betonozását olyan gondossággal végeztük, hogy időtálló ma is.

Ennyi alkotás után magáénak érzi-e a várost, szeret-e itt élni?

Az ifjú korom munkával telt. Sok siker-élmény ért az építkezés során. Elismeréssel, kitüntetésekkel is díjazták eredményeimet. Számos újítás igazolja a szakmához való kötődésemet. Dunaújvárosban alapítottam családot, ez mind azt igazolja, hogy a város az enyém is, és érdekel a sorsa, mert szeretem, és szeretek itt élni.

Köszönöm a beszélgetést!

Korhű kitüntetés

Barcs János

Összekovácsolódott a sokszínű társaság

Földművesként kezdte az életet, majd kőműves szakmát tanult. A paraszti sorstól a munkássághoz vezetett útja. Hozta magával emlékeit. A szálkás állványokon a somogyi lankák álmait is megfogalmazta, míg építette a házakat, a létesítményeket, a gyárat Sztálinvárosban.

1927-ben született Baracson. Eredeti neve Kamf János. Jelenleg Szigethalmon él, költő.

Hogyan került Sztálinvárosba?

Emlékszem, nyár volt, kánikula. Levelet kaptam Sztálinvárosban dolgozó barátomtól, munkára hívott:- Gyere! Nagy szükségem van itt a jó kőművesekre! Várlak! – Rövid töprengés után otthagytam családom, és elindultam a csábító pénzkereseti lehetőség felé. Pár

nap múlva már egy brigád tagjaként az Erőmű építésénél dolgoztam. Itt a szakma sokféle művelőjével találkoztam. „A komplexbrigádban vannak vagy hatvanan. Férfiak, nők, fiatalok, idősebbek, szakmunkások és segédmunkások, kubikusok” egyaránt. Kalákában dolgoznak. „Fejük fölött toronydaruk nyújtogatják hosszú gémnyakukat” – meséli.

Tíz nap múlva fizetést kap, melynek nagyon örül, látva a kövér borítékot. Egy részét a családnak hazaküldi. Este a Pipacs-telepi barakkban gyülekeztek a brigádtagok és együtt ünnepelték meg a kiemelkedő fizetésnapot a Duna-parton a Radarban. Ezek az „ünneplések” nem mindig békés körülmények között zajlottak le. Így történt ez most is. Hősünk akarva-akaratlanul részese lett. „A koszos, osztályon aluli kocsmá gyorsan csatatérre változik. Az már a verekedés kezdetén látszik, hogy az ellenfelek igazi keménykötésű legények. Pillanatok alatt vadnyugati hangulat uralkodik el a törkölyszagú, szeszgőzös, hosszúkás teremben”.

Így írta le Barcs János „A toronydaruk árnyékában” című elbeszélésében, amely élet-rajzi adatokat, hiteles képeket tartalmaz. Bemutatja brigádjának tagjait, akik az ország különböző területeiről, különböző társadalmi helyzetből kerültek az építkezéshez. A hatos kocka, a Béke-szálló, a Radar, a Pipacs-telep, az ezres barakk, az Ércelőkészítő, a Koksizoló, a rengeteg sár, a lányok, az olcsó menyecskék mind-mind feledhetetlen emlék számára. Különleges tisztelettel emlékezik egy csinos középkorú hölgyre, aki csak két hetet dolgozott a brigádjában, és a következő hónapban már külföldről üzent a kis „szőke, sovány kőműveslegénynek” az egyik külföldi rádióadó hullámhosszán.

A sokszínű, vegyes tudású és vegyes érzelmű ember a kemény munkában, a csontig ható hidegben, a cuppogó sárban összekovácsolódott, miközben hétről hétre változott a táj arculata – lassan felépült a város.

Ma már Barcs János tisztelettel adózik írásaiban a város történelmi emlékeinek. A városépítő kőművesből sikeres író lett. Két ízben kapott nívódíjat. Írói, költői munkásságát – 2002-ben – Petőfi-díjjal ismerték el.

Barcs János:
Vihar voltál

„Egy kóbor apácának”

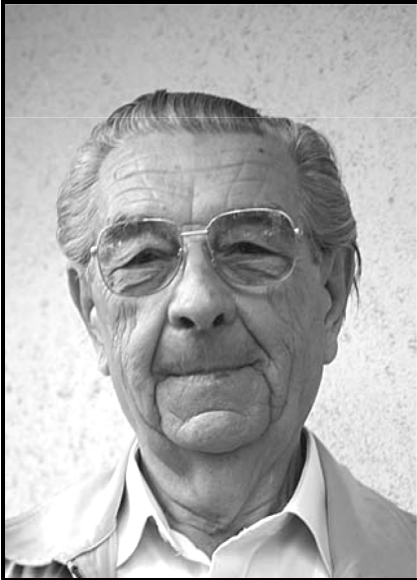
*Tudd meg, hogy szerelmed nem vállalom!
Örökre letagadlak, te álnok...
Menekülhetsz! Gyorsan félre állok
utadból, – nekem nem kell szájalom!*

*Vihar voltál boldog kertem felett!
Csillagosult korbács ver szívedben,
s álnok, hamis örömet látsz ebben:
Éjszaka – árny vagy, nincs meleg kezed.*

*Ujjaid, mérgezett hegyű lándzsák,
döfésük éget – kegyetlenül sajog,
szemed tükrében törött ablakok,
s kiégetted volt szerelmed lángját!*

Sztálinváros, 1952. november 26.

Kozár Tivadar

A Délivárosi iskola volt igazgatója.

Barakkélet a kezdetekkor

A Vasmű építésekor fontos szerepe volt a Délivárosnak. Sok építőmunkásnak biztosított szállást és az élet funkcióihoz minimális feltételeket. Mindig magán viselte az ideiglenes jelleget, majd Dunaújváros felépülése után felszámolódott.

A Délivárosban 1953 szeptemberében kezdődött az iskolai oktatás négy alsó tagozatú osztállyal - mondja Kozár Tivadar, az iskola akkori igazgatója. – A Déliváros valóban soha nem volt város, csak barakkokból álló település – eleveníti fel a város születésekor átélt élményeket. – Egy barakk hosszú téglasorból rakott épület volt, négy nagyszobával, a szobákban maximálisan tizenkét darab emeletes vaságy, az előtérben egy horganyzott fémvályú csapokkal.

Itt lehetett mosakodni, természetes hideg vízben. (A Béke téren, a Radarban is hasonló módon alakították ki a szállóhelyeket). Minden negyedik barakk WC volt. Az épületekhez egy fürdőt is építettek. A meleg vizet a 411-es, úgynevezett Truman mozdony szolgáltatta. Az üzemeltetők úriemberek voltak, a szó szoros értelmében. Két báró és egy gróf gondoskodott a meleg vízről. Jól tudtak sakkozni. Többször meglátogattak egy – egy sakkparti erejéig az iskolában.

Mi volt jellemző erre a településre?

Ez a település távol esett az épülő várostól. Úgy alakult ki, hogy az építkezéseken a növekvő dolgozói létszámot valahol el kellett helyezni. Az itt lakó fiatalok magukkal hozták a családot. Sok volt a gyerek, ezért kellett az iskola. A Móricz Zsigmond Általános Iskola tagiskolájaként működött, és több funkciót töltött be. Az épület első helyiségében volt az anyakönyvi hivatal. Vágó István hivatalvezető adta össze a fiatalokat. A tanítás után filmeket vetítettünk, később tv-nézésre is adtunk lehetőséget. Az iskolát bekerítették, ez nem lett volna szenzáció, de az igen, hogy a kerítés választotta el az iskolát a kocsmától. Vásárolni is lehetett, 1953-ban adták át az élelmiszer boltot. Építettek kultúrházat, volt fodrászüzlet. Tehát itt egy külön világ alakult ki az épülő város mellett. A települést „fakaruszokkal” lehetett megközelíteni, melyek pontatlanul közlekedtek. Kollegáim többször elkéstek az órákról.

Minek köszönhető, hogy Sztálinvárosban telepedett le?

1934-ben születtem, egy háromnyelvű kisvárosban, Királyhelmeceken. Ez a település Szlovákiában van. Jómódban éltünk itt. 1948-ban minket is kitelepítettek. Baja mellett Felsőszentivánon kaptunk házat. Én a Sárospataki Gimnáziumban tanultam, majd Baján végeztem a tanítóképzőt. Családunknak nem volt szerencséje. Édesapám üzletet nyitott, így kuláknak minősítették. Végül mindent feladott, Sztálinvárosban kerestük a jobb élet lehetőségét. Fial

tanítóként érkeztem, tele ambícióval. A Vasvári iskolában kezdtem dolgozni. Nagy kihívást jelentett számomra, hogy kineveztek a Délivárosi Iskola igazgatójának, és idősebb kollegákkal voltam körülvéve. A tanulók közül többen kaptak alapot az élet iskolájához. Lett belőlük józan gondolkodású, becsületes dolgozó, orvos, művész, egyetemi tanár. Sajnos, a hajléktalanok is többen rám köszönnek a városban.

Meddig volt a Délivárosban tanítás?

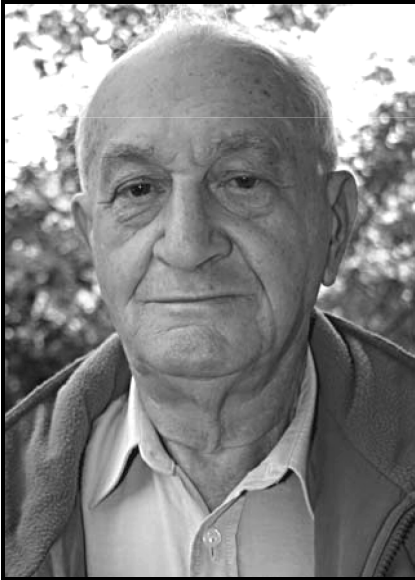
1965-ban szűnt meg az iskola és az igazgatói megbízatásom. A Vasváriban újabb fel-adat elé állítottak. A megfelelő ismeretek megszerzése után az országban elsőként iskolai könyvtáros lettem. Ez a beosztás nagy lehetőséget rejtett magában. Megvalósítottam az iskolán belüli zártláncú televíziót. Készítettem oktatási filmeket, ezeket rendszerbe foglaltam. Szerettem filmezni, fotózni. Tudósítója lettem a Magyar Televíziónak és a helyi újságnak. 1965-ben riportfilmet készítettem a 15 éves Dunaújvárosról. Tehát volt tennivaló. Később a gimnázium könyvtárát is én kezeltem. Igyekeztem ezt a munkát a fejlődésnek megfelelően végezni, közben tanultam. Szlovák, cseh, orosz nyelvből tolmácsvizsgát tettem.

Mikor ment nyugdíjba, és hogyan telnek a napjai?

Hatvanéves koromban mentem nyugdíjba, azóta tolmácsolással és idegenvezetéssel foglalkozom. A Dunaújvárosi Főiskola Közgazdaságtudományi Intézetében óraadó tanár-ként tanítottam 2006-ig. Sokat utazom, vizsgával rendelkező idegenvezető vagyok.

Munkájához sok sikert és jó egészséget kívánok!

Hajdú György

Hajdú György nyolcvankét éves.

Sok viszontagságot átélt, folyamatosan tevékenykedő, optimista egyéniség. A sors kegyetlen volt hozzá. Zaklatott életét a háború kíméletlensége gyötörte. A zsidó származása miatt elvesztette édesanyját, és testvéreit.

1925-ben születtem Budapesten, elvált szülők gyerekeként - mondja magáról Gyuri bácsi. – Az akkori törvények szerint válás után az apának ítélték a fiúgyereket. Nem volt szerencsém. Az én apám egy szélhámós volt. Ha valami érdeke fűződött hozzá, akkor magához vett. Ha már nem volt rám szükség, akkor visszaküldött édesanyámhoz. Össze sem tudom számolni, hogy hány helyen jártam iskolába, de szerencsésen elvégeztem a négy polgárit és szabó szakmát tanultam. Most, amikor már kezdetem volna valamit az életemmel, jött a zsidótörvény. Édesanyám Gyulán férjhez ment egy nagyon rendes emberhez. Én is velük éltem.

Milyen volt a gyerekkora?

Tizennyolc éves koromban Gyulán gettóba került a család. Az anyám négy testvéremmel Auschwitzban maradt, ez tönkretette az életemet. Azt mondták a csendőrök, ha jelentkezünk munkaszolgálatra, a családnak nem lesz semmi bántódása. A gettóból többen jelentkeztünk. Püspökladányba vittek, majd Tápiószentmártonban mostoha körülmények között a repülőtéren építésén dolgoztunk. Októberben gyalog elindítottak bennünket Németországba. Kispesten egy fatelepen szálltunk meg, itt sikerült megszökni. Tudtam, hogy a nevelőapám nővére egy csillagos házban lakik, oda menekültem. A nevelőapámat már három évvel korábban elvitték munkaszolgálatra. Most találkoztunk. Ő is megszökött. Október tizenötödikén Szálasi átvette a hatalmat. Kegyetlen időszak következett. A csillagos házban nem maradhattunk. Rövid bujkálás után elfogtak bennünket, és az Aréna úti zsidótemplomba voltunk étlen-szomjan napokig bezárva. Majd részt vettünk a bombázás utáni romeltakarításban. Egyik alkalommal egy iskolánál dolgoztunk. Éjszakára a pincében szállásoltak el bennünket. Az életem legborzalmasabb éjszakája volt. Egy nyitott ablakon keresztül kiszöktem. A koromsötétben pánik lett úrrá rajtam. Vissza akartam menni, de az ablak már zárva volt. Hosszas bolyongás után belebotlottam egy lelőtt nyilas katonába. Rövid töprengés után beöltöztem a ruhájába, és visszamentem a nyilasok által szigorúan őrzött iskola területére. A ruhát, a fegyvert, a romok közé rejtettem. A keretlegények között volt egy tiszt, aki hol őrmester, hol százados rendfokozatot viselt. Én láttam rajta sárga csillagot is. Magunk között csak pipásnak hívtuk. Másnap reggel magához rendelt. Megkérdezte, hol rejtettem el a ruhát és a fegyvert. (Valahogy tudomást szerzett a kalandos éjszakámról.) Kénytelen voltam megmondani. Később kért tőlem egy fényképet, és estére hozta a nyilas igazolványomat, majd beöltöztetett. Az volt a feladatunk, hogy a kivégzésre kísért zsidókat átvegyük, és visszavigyük a gettóba. Ez néhány alkalommal sikerült, de rájöttek, hogy nem vagyunk igazi nyilasok, menekülni kellett. Nem sok választásom volt. Gántig jutottam el, ott jelentkeztem egy másik munkaszolgálatos századnál, mondván, hogy elvesztettem a századom. Itt sem maradtam sokáig, innen is megszöktem, mert tudomásunkra jutott, hogy visznek bennünket Németországba. A

háború alatt kilencszer szöktem meg. Mivel nem volt hova menni, kalandos körülmények között Fertőrákosra kerültem a kőbányába.

Hogyan élte át a háborút?

Közeledett a front. A kőbányában magyar keretlegények vettek át bennünket, akik elég rendesen bántak velünk. Ők átvitték az egységünket a Fertő-tó osztrák oldalára. A parancsnok félt az oroszoktól, és elhatározta, hogy minket átad a legközelebbi német parancsnokságnak, ő meg a családjával és a többiekkel tovább megy Németországba. Már olyan volt a körülmény, hogy a keretlegényeket le tudtuk fegyverezni. Így itt maradtunk. Egy árokban lapulva vártuk a szerencsét. Egyik oldalról a németek, a másiktól az oroszok lőttek ránk. Egyszer csak csönd lett. Voltak köztünk, akik tudtak ruszinul. Elmentek körülnézni. Találkoztak egy előőrssel. Ők segítettek. Orosz repülőről kilőtt rakéták irányításával tudtunk átjutni a Fertő tón. Ott már vártak bennünket az oroszok és a falu lakói. Kaptunk száraz ruhát, élelmet, bort. Jól berúgtunk. A fertőrákosi börtön volt a fogolytábor, ott helyeztek el bennünket. Itt végre a civil szakmámat hasznosíthattam, ugyanis a közelgő május elsejére új egyenruhát kellett varrni a katonáknak. Én, mint szabó, vállaltam a munkát, ennek köszönhettem a szabadulásom. Eljutottam Pestre, és jelentkeztem az amerikai zsidó segítő szolgálatnál. Segítségükkel Gyulára utaztam nevelőapámhoz. Amikor megtudtam, hogy édesanyám és testvéreim a gázkamrába kerültek, idegösszeroppanást kaptam. Pesten gyógykezelték. Felépülésem után az V. kerületben működő Kommunista Párt felkarolt. Itt visszaadták a hitemet, munkát kaptam, rendező gárda tagja, majd vezetője lettem. Elküldtek tisztis iskolára. Közben megnősültem.

Hogyan került Sztálinvárosba?

1952-ben a Vegyesipari Vállalat dolgozója lettem, szabóként dolgoztam. Családommal két évig a Radarban laktunk, (Radar is

magán viselte az ideiglenes jelleget, mint a Déliváros). A munkahelyem is itt volt. Később a kultúra területén találtam meg a helyem. Radarban, a Petőfi Könyvtárban, a piac helyén a József Attila Könyvtárban végeztem könyvtári munkát.

Az építkezésen részt vevők között mekkora igény volt az olvasásra? Rendszeresen látogatták a könyvtárat?

Igen, sokan olvastak. Egymás után hoztuk létre a könyvtárakat. Csináltam könyvtárat a strandon, az Óvárosban, a Görbe utcában. Ez a tevékenység 1955-ig tartott. Ekkor megalakult a Ruhagyár, engem népgazdasági érdekből áthelyeztek. Meós, majd oktató lettem betegségemig. Húsz évig nem tudták megállapítani, hogy mi a bajom. Volt, mikor naponta összeestem. Végül egy neves professzor segített rajtam. Sokat voltam betegállományban, majd 1968-ban leszázalékoltak.

Utána mivel foglalkozott?

Orvosi tanácsra kezdtem fotózni. 1969-ben a Városi Fotóklubnak tagja lettem. Máig is a fotózás a mindenem. Közreműködésemmel a fotóklub Rosti Pál nevét vette fel. Azóta is ápoljuk a Rosti emlékeket.

Milyen elismeréseket kapott?

Fotóművészeti arany diplomát kaptam. Több mint száz kiállításon kétszázötven képemet fogadta el a zsűri művészi alkotásnak, és a harminc éves munkámért életmű díjat adott a MAFOSZ.

Mit jelent Önnek a város?

Én megszerettem ezt a várost. Minden szál ide köt, a gyermekeim felnevelésének emlékei, barátaim, az ismerősök itt vannak. Hét gyermekem, tizenhárom unokám és öt dédunokám van. Napi kapcsolatban vagyunk a gyerekeimmel, annak ellenére, hogy szigorú apa voltam.

Köszönöm a beszélgetést. Jó egészséget kívánok!

Az iparitanuló-képzés kialakulása a városban

Bene Károly

– nyolcvankét éves –

Iskolát teremtett a hőskorban

Az épülő várossal együtt az oktatási intézmények is létrejöttek. 1951-ben már az első óvodát és a Vasvári Pál Általános Iskolát átadták. Ettől kezdve folyamatosan épültek az oktatási intézmények.

A Vasműben dolgozók létszáma egyre csak nőtt. Sok fiatal család élt a városban. A tizennégy éves gyermekeknek nem volt biztosítva középiskolai oktatása, mivel a technikum és a gimnázium a növekvő létszámot nem tudta fogadni.

E tarthatatlan helyzet megoldását kereste a Vasmű vezetősége. Így született meg az a határozat, hogy 1955-56-os tanévben megszervezik az iparitanuló-képzést. Bene Károlyt, a képzés létrejöttét jól ismerő egykori igazgató urat kerestem meg kérdéseimmel.

Karcsi bácsi, hogyan kezdődött a pedagógus pálya?

Salgótarjában nevelkedtem. Ott kezdtem el dolgozni az acélgyárban. Abban az időben egy nagy modern vállalat volt, mint most itt a Dunafer. Lakatos szakmát tanultam, igen fejlett viszonyok között. A műszaki pályám alapját ez adta. A gyár nagy kulturális hagyományokkal rendelkező intézményt működtetett. Volt ott énekkar, zenekar, színjátszó csoport. Mi ott nőttünk fel. Gyermekkorunk óta természetes volt, hogy részt vettünk ebben a közösségben. Onnan kerültem érettségi után műszaki főiskolára, Budapestre. Pedagógus végzettségem lett. A főiskola elvégzése után kaptunk egy kérdőívet, melyen meg kellett jelölni, ki hova szeretne menni dolgozni. Válaszom az volt, ahol szükség van rám. Így kerültem Budapestre a kilences számú szakmunkásképző intézetbe. Hamar megtaláltam itt a helyem. Az igazgató észrevette, hogy jó pedagógiai vénával rendelkezem. Sokoldalú pedagógiai tevékenységemről elismerően nyilatkozott.

Hogyan került Sztálinvárosba?

1955-ben megkeresett egy osztálytársam, Keller János, azzal, hogy Sztálinvárosban iparitanuló-iskolát akarnak építeni, és őt megbízták az iskola vezetésével. Felkért, hogy az alakuló tanári karnak legyek tagja. Leutaztunk, felmértük a körülményeket. A Vasmű vezetősége lakást, iskolát ígért a tanév kezdetére. Tetszett az ajánlat, elvállaltuk. Szeptemberben megjelentünk Keller Jánossal és hat tanár kollégával. Mondanom sem kell, hogy sem iskola, sem lakás nem volt. Helyette öt szakmában százhusz beiskolázott tanuló várt bennünket. Nagy nehézségek árán, többszöri utánjárással a Kohóipari Technikumban kaptunk pár helyiséget, ahol az oktatást el tudtuk kezdeni. Egy év múlva a helyiségekre szükség lett. A fehérnemű gyár felső emeletére költöztünk. Gondot jelentett a gyakorlati oktatás. A Vasmű nem biztosított megfelelő bázishelyet a gyakorlati munkavégzéshez. A gyár különböző üzemeiben alakítottak ki helyiségeket, ahol szakoktatóink irányításával a tanulók gyakorolhatták a szakmai fogásokat.

Ön mikor lett az iskola igazgatója?

1956. február 16-án neveztek ki igazgatónak. Az átköltözés már az én irányításom mellett történt. Az új hely sem bizonyult véglegesnek, hisz folyamatosan évről- évre bővült a beiskolázott szakmák és a tanulók létszáma. A város vezetői minden szakképzést ránk testáltak. A könnyűipart, az építőipart, a vendéglátót, a kereskedelmet, és ezt követően a papíripari képzést is. Ezek a szakmák tulajdonképpen tőlünk indultak el, és amikor megfelelően felfejlődtek, önálló iskolaként jelentek meg a város életében. A növekvő tanulói létszám halaszthatatlanná tette egy új, önálló iskola építését. Többszöri tárgyalásokat követően egy 16 tantermes iskoláról Bíró Márton építész tervei már 1961 decemberében elkészültek. Az iskolát csak 1963-ban adták át hivatalosan. A gyakorlati oktatás problematikája 1974-ig váratott magára, míg a Vasmű segítségével elkészült az önálló tanműhely.

Milyen volt az oktatás struktúrája?

Kezdetben két napot jártak iskolába, és négy napot vettek részt a gyakorlati oktatásban a tanulók. A szakmai képzés színvonalát a technikai fejlődés diktálta. Az úgynevezett hagyományos szakképzés mellett megjelent először az emeltszintű képzés, majd ezt követően a szakközépiskolai képzés. Ezzel viszont nőtt az elméleti órák száma. A tantermek terhelése nagyobb lett. Közben önállósodott a papíripari képzés, és magával vitte a könnyűipari szakmákat is, és önálló kollégiumot kaptunk. Kezdetből fogva azt a célt tűztük ki, hogy a nálunk végzett tanulók jól nevelt, kultúrát tisztelő, szerető fiatalok legyenek. Azt hiszem ezt sikerült megvalósítani. Tanulóink az ipar minden területén jól megállták a helyüket, sokan főiskolát, egyetemet végeztek, és a vállalatok irányításában vettek részt. Külön szeretnék szólni azokról, akik a művészet területén találták meg boldogulásukat.

Karcsi bácsi, meddig vezette a Dunaferri Iskolát? Mikor ment nyugdíjba?

1985. áprilisáig. Én is, mint sokan mások, nagy tervekkel mentem nyugdíjba. Vásároltam telket, és a pihenés mellett kezdtem kertészkedni. Csakhamar be kellett látni, hogy ez egy taposómalom. Felkértek a város vezetői, hogy egy városszépítő és védő egyesületet hozzunk létre. Ez sikeres tevékenység volt. Tíz évig foglalkoztunk a város virágosításával, oktatási intézmények környezetének esztétikussá tételével és annak védelmével. Később feleségemmel segítettük a városi pedagógus nyugdíjas klub szervezését. Ma is segítjük munkájukat. Több alkalommal belföldi és külföldi kirándulásokon vettünk részt.

Kapott-e elismeréseket?

Legnagyobb elismerésem az volt, mikor fiatal tanárként megkaptam az MTH kiváló dolgozója kitüntetését úgy, hogy a kézbesítő hozta, kézbesítő könyvvel nekem. Komolyra fordítva a szót, több kitüntetés, elismerés mellett, két évvel ezelőtt megkaptam az Eötvös József életmű díjat, amely másfél millió forint jutalommal járt.

Most hogy telnek a napok?

Egyéni rövid belföldi utazási programokat szervezünk, általában fürdőhelyekre. Sokat sétálunk, szeretjük a természetet. Sok a barátunk, itthon és külföldön egyaránt. Nagymegyerről éppen ma hívtak fel telefonon és gratuláltak, mert ma vagyok 82 éves.

Karcsi bácsi, ehhez a tekintélyes korhoz jó egészséget és boldog életet kívánok, gratulálok! Köszönöm az interjút!

Eötvös József életmű díj

Pallos László

– címzetes igazgató –

Állandóan fejleszteni kell

Dunaújváros egyik meghatározó személyisége volt az elmúlt évtizedekben Pallos László. A Dunaferri Szakközép- és Szakmunkásképző Iskola igazgatóját a közelmúltban történt nyugdíjba vonulása okán életpályájáról kérdeztem.

A Tolna megyei Lengyelben születtem 1944ben. Akkor kerültünk Lengyelre, mikor Pécsset bombázták, ahol szüleim éltek. Édes-apám a Pécsi Katonakórháznak volt a parancsnoka. A születésem után a kórházat Németországba költöztették és mi is mentünk vele. A húgaim már itt születtek. Majd 1947-ben az utolsó vonattal, visszakérült a kórház Magyar-országra. A család Dombóváron telepedett le. Az általános iskolát, majd a középiskolát is itt végeztem. Családi készítésre, orvosi egyetemre jelentkeztem. Nem sikerült a felvétel. Egy évig műtősként dolgoztam a pécsi sebészeti klinikán. A következő évben sem sikerült az orvosi. Mivel a műszaki pálya is érdekelt, jelentkeztem a Dunaújvárosi Felsőfokú Technikumba.

Velünk kezdődött a nappali tagozat - emlékezik vissza Pallos László nyugdíjas igazgató.

Hogyan került a pedagógus pályára?

Az iskola elvégzése után abban bíztam, hogy az ipar területén tudok elhelyezkedni. Ez nem így történt. A felajánlott lehetőségek közül Kaposváron egy műszaki tanári állást fogadtam el. Itt rövid ideig dolgoztam, mert köz-beszólt a katonaság. Leszerelés után Dunaújvárosba készültem, mivel a menyasszonyom itt élt. Így a volt MÜM 316-os Iparitanuló Intézetnél 1968-ban lettem műszaki tanár. Öt éves gyakorlat után, nevelési igazgatóhelyettesnek nevezett ki Bene Károly igazgató úr. Ebben az időszakban nagyon komolyan vettük, hogy a szakmunkás tanuló ne csak szakmát tudja, hanem egy kicsit műveltebb legyen. Ennek érdekében bevezettük a rendhagyó órákat, ahol a történelmi korokhoz kapcsolódva művészetekkel, zenével ismerkedtek meg a tanulók. Író-, olvasó találkozókat, koncerteket szerveztünk. Nagy hangsúlyt fektettünk a sportra. Nyáron táborokba vittük a gyerekeket. Hagyományként kialakult vízi túrákon én is rendszeresen részt vettem. Közben tanultam. 1971-ben Budapesti Műszaki Egyetemen a műszaki tanári szakot és 1975-ben a Dunaújvárosi Főiskolai Karon üzemgépész üzemmérnök szakot elvégeztem. Majd később 1986-ban az Eötvös Loránd Tudományegyetemen pedagógia szak előadói oklevelet kaptam, és 1998-ban a Budapesti Műszaki Egyetemen közoktatás vezetői szakot is elvégeztem. A nevelési igazgató-helyettesi beosztásom 1976-ig tartott. Ekkor megépült a hullámvertikum beruházásához kapcsolódva a Papíripari iskola. Újabb megbízatásként az iskola működésének megszervezését kaptam. Az üres falakat kellett szeptemberre étellel megtölteni. Legyen tábla, kréta, tanár, titkárnő stb. A következő évben ugyanez megismétlődött, miután megtörtént a kollégium átadása. Így indult el a papíripari, később a könnyűipari iskolai képzés. Kilenc évig voltam a tagozat vezetője úgy, mint a Dunaferri Iskola igazgatóhelyettese. Egy új iskola létrehozásánál olyan dolgok is felmerülnek, amelyre a beruházó nem is gondolt. Például a sportpálya kialakítását, a szintezéstől kezdve nekünk kellett a tanulókkal megépíteni. A sok közös munka közel hozta egymáshoz a kollégákat és a tanulókat. Ez a körülmény a tanulmányi munkában is kamatozott.

Milyen feladatok vártak önre később?

Bene Károly nyugdíjba vonulása után a tantestület javaslatára én lettem a Dunaferri iskola igazgatója. Két év elteltével úgy éreztem, hogy a pedagógus munka, a nevelői tevékenység nem elég hatékony a nagy tanulói létszám esetén. Ezt sikerült megértetni az illetékesekkel is. Így a jelenlegi Lorántffy iskolát leválasztottuk a Dunaferri iskoláról. Később változott az oktatási szerkezetünk.

A szakmunkásképzőből kezdett kialakulni a szakközépiskolai képzés. Elsők között kapcsolódtunk mi is ehhez. Vállalati készítés-re villamos szakember utánpótlás érdekében erősáramú berendezés szakon beindítottuk a szakközépiskolai képzést. Később már más szakmákban is. Ma technikus képzésben is részesülhetnek a tanulók. Ismét felduzzadt a tanulólétszám, kinőttek az iskolát. Kezdetben a Vasmű munkásszállójába, majd az Arany-völgyi Iskolába költöztettük a villamos tagozatot. Az a szakközépiskola, amely megelégszik a mindenkor pillanatnyi helyzettel, szerintem, meghal. Mindig az volt a véleményem, hogy állandóan fejleszteni kell. Nagyon jó partnerem volt Máday László műszaki igazgatóhelyettes, akinek segítségével profilibővítést hajtottunk végre. A legkorszerűbb szakokat indítottuk el a technikus képzésben. Gondolok az elektronika, számítástechnika, PLC, a mechatronika, a pneumatika, a hidraulika, a robot technika, épületgépészet oktatására. A fejlesztések tekintetében folytatva Bene Károly gyakorlatát, élő kapcsolatot tartottunk fenn a vállalatokkal, a Vasműn belül a gyárrészlegek élén álló vezetőkkel, hogy tudjuk az alapisme-reteken kívül milyen ismeretekre van még szüksége egy modern szakembernek. A gyakorlati képzés európai szintű gyakorlati hátterét a Dunai Vasmű önálló tanműhelyben biztosította. A fejlesztésekhez szükséges anyagi feltételeket pályázatok révén tudtuk biztosítani. Kollegák, vezetőtársak nélkül ezt a hatalmas munkát nem tudtam volna elvégezni.

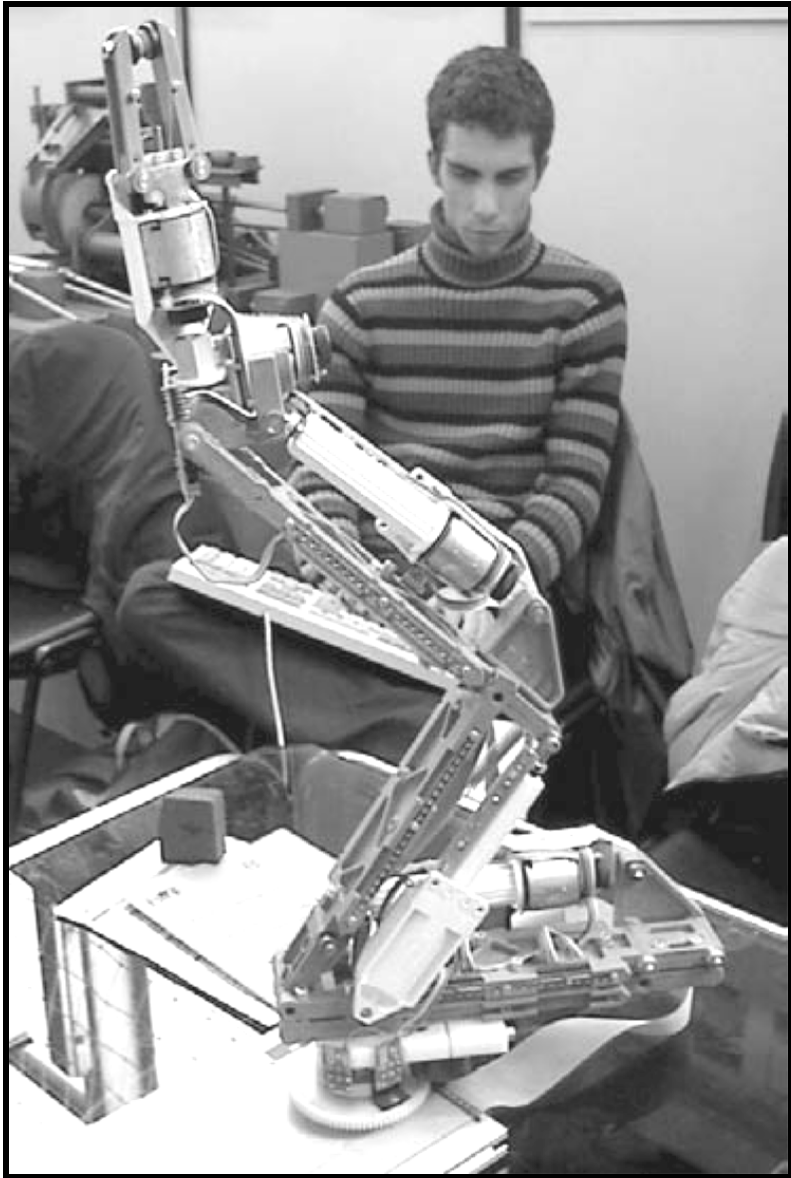
Hogyan értékelték az illetékesek ezt a munkát, kapott-e elismeréseket?

A városi iskolaigazgatók úgy döntöttek, hogy legyek az igazgatói munkaközösség vezetője. Ez számomra megtisztelő volt. Kollegáim részéről elismerésnek tekintetem azt, hogy vállalták a közös munkát a pályázatok sikere érdekében. A megbecsülés sokféle formája közül kiemelném az Eötvös József Emlékérmét, a Címzetes Igazgató címet, és a Magyar Köztársaság Ezüst Érdemkereszt kitüntetését, melyet az idén kaptam.

Nyugdíjasként hogyan tölti napjait? Vannak-e további tervei?

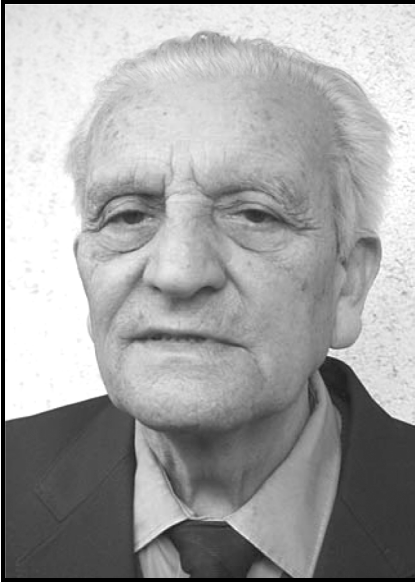
Továbbra is figyelemmel kísérem az ok-tatással kapcsolatos dolgokat. Töreksem szellemi frissességem megőrzésére. Fizikálisan jól vagyok. Szeretem a vizet, ha tehetem, akkor sokat vitorlázok. Boldogan töltöm időmet családi körben, ha szükséges, segítem őket. A nyáron nagy kalandban volt részem. Meglátogattuk feleségemmel Amerikában élő fiamat és családját. Játshattam az unokámmal. A fiam hawaii lányt vett feleségül. Meglátogattuk a rokonságot. Voltunk Honoluluban, Hilóban. Negyvenkét órát utaztunk a levegőben. Csodálatos élmény volt!

Kívánok tartalmas nyugdíjas éveket! Köszönöm a beszélgetés!.

Laborgyakorlat robottal

Arcok a gyárból

Révész László

Egy nyugdíjas életútja.

Egy életút nem csak az egyén fejlődésének alakulására mutat rá, hanem a kor szellemét, a boldogulás lehetőségét, a mindenkori politikai háttérrel is tükrözi. Engem foglalkoztat a város születése abból a szempontból is, hogy kik alkották az induló gyár üzemének dolgozóit, milyen körülmények között váltak szakemberekké a háború alatti időszakban, és hogy jutottak el az akkori Sztálinvárosba.

Révész Laci bácsi, aki 1923-ban Dunaföldváron egy asztalosmester nyolcadik gyermekeként született, így vall az életéről. A születésem után édesanyám két lánytestvéremmel együtt elhagyta édesapámat. Alkalmi munkából éltünk, később a lányok szolgálni mentek. A belvárosi iskolában végeztem az elemi. Polgári után, tizenöt évesen Budapestre mentem szakmát tanulni. Első próbálkozásom nem járt sikerrel. Egy felvonószerelő vett magához, de

tanulói szerződést nem kötött. 1938-ban kerékpár- és varrógép-műszerész tanuló lettem. Hiába volt szerződés, két év után a feszült politikai helyzet miatt megghiúsult a szakma befejezése. Végül a sógorom közbejárására a Csepel művekben esztergályos szakmunkás lettem. Ekkor sem volt nagy szerencsém, mert az első fizetésemmel majdnem egy időben megkaptam a SAS behívót. Határvadász lettem. A Gyimesi havasokban kaptuk a kiképzést. Nem sok hasznunkat vették. A román hadsereg átállt az oroszokhoz, nem volt már ránk szükség. Az alakulat feloszlott és kalandos körülmények között, Szászországba kerültem. Az amerikaiak tartottak fogva bennünket. Mivel szövetségesekként vettünk részt a háborúban, csak 1946-ban jöhettünk haza.

Milyen körülmények várták itthon?

Visszakerültem Csepelre, a gyárba, és mint esztergályos dolgoztam. Háború után a szakmunkások körében káderképző tanfolyamok, szakmai továbbképzések, továbbtanulási lehetőségek szerveződtek. Erre az időszakra esik a szakérettségi, mint továbbtanulási forma beindítása is. Engem átírányítottak a Magyar Iparfejlesztő Részvénytársasághoz tanulni. Elvégeztem egy munkaszervezői tan-folyamot, időelemző lettem, és az ország különböző vállalataihoz kellett kijárni hosszabb, rövidebb időre dolgozni.

Mi volt a feladat ebben a munkakörben?

Gyártási folyamatokra fordított időt kellett felmérni, gazdasági számításokat végezni a termelékenység fokozása érdekében, és egy-egy termék elkészítésének normaidejét meghatározni. 1953-ban, az Alumíniumáru Gyárban dolgoztam, mikor közölték velem, hogy menjek le Sztálinvárosba, mert az öntödében meg kell alakítani a normaosztályt, és be kell vezetni a normatechnológiát a Vasműben.

Ez nem lehetett hálás feladat, a mérési eredmények szigorú munkára készítették a dolgozókat.

Igen, adódtak konfliktusok. 1956-ban el-zavartak a Vasműből. Ott maradtam három gyerekkel két hónapig, jövedelem nélkül. Amikor normalizálódott a helyzet az Acélmű-be felvettek lakatosnak. 1957-ben a nagyolvasztó gyárrészleg munkaügyi vezetője lettem. A munka mellett tanultam, elvégeztem a technikumot, a főiskolát. A Vasmű területén több gyárrészlegnél végeztem munkaügyi feladatot. 1964-ben komoly kihívást jelentett a rostalemez üzem Budapestről Dunaújvárosba telepítése munkaügyi szempontból. Leghosszabb ideig a MEAF területén voltam munkaügyi vezető, majd 1983-ban innen mentem nyugdíjba.

Milyen elismerésekben volt része?

Több alkalommal megkaptam a kiváló dolgozói elismerést, többször részt vettem jutalom kiránduláson.

Régóta nyugdíjas, mivel tölti napjait?

Nekem is volt kiskertem, ahol fiatal nyugdíjasként sok időt töltöttünk a feleséggel. Később romlott az egészségi állapotom, a kertet eladtam, vettem egy autót, amellyel sokat kirándultunk és tíz éven keresztül ismerkedtünk az ország nevezetességeivel. Ennek a vidám életnek a feleségem halála vetett véget 1993-ban. Most a három gyerekem és a nyolc unokám, a két dédunokám, mindenért kárpótol.

Tudomásom szerint a közeljövőben megjelenő városi antológiában, amelyet a versbarátok klubja jelentet meg, a versei is szerepelnek. Mióta ír Ön verseket?

Mindig is közel állt hozzám az irodalom, de csak a hatvanas évek óta foglalkoztam vele komolyabban. Ma már három kis verses kötetem jelent meg magán kiadásban. Irodalmi, művészeti lapokban és számos antológiában, mint társszerző, olvasni lehet a nevemet.

Kedves Laci bácsi, ehhez a hosszú, tartalmas élethez erőt, egészséget kívánok!

Balázs Gyula

Gyula bácsi nyolcvanhat éves. Frissen és fiatalosan, korát meghazudtoló módon tölti nyugdíjas életét.

Balázs Gyula 1921-ben született Budapesten, postás család gyermekeként. Édesapja az első világháborúban huszár-ként szolgált. Egy lánytestvére van. Ő kint él Kanadában.

Iskoláimat Budapesten, a Wekerle telepen végeztem. A négy polgári elvégzése után öntő szakmát tanultam egy kis üzemben, később is itt dolgoztam. Húsz évesen megnő-sültem. Huszonhárom éves voltam 1944-ben, mikor behívtak katonának. Székesfehérvárra kellett bevonulni. Rövid ideig voltunk itt, Németországba vittek bennünket. Borzalmas bombázás fogadott. Csodával határos módon egy karcolás nélkül megúsztam. Amerikai fogságba kerültem. Talán

ennek köszönhető, hogy 1945 őszén már itthon voltam – így emlékszik vissza Gyula bácsi életének erre a szakaszára.

Hogyan került Sztálinvárosba?

A háborúnak már vége volt, az ország romokban hevert. Nem lehetett munkát találni, romeltakarítást végeztem, mint akkor sokan tettek. Majd sikerült elhelyezkedni a Hoffer Gyárban, mint öntő. Később Kőbányán és a Pénzverdében is dolgoztam. Itt találkoztam a régi mesteremmel, az ő javaslatára és segítségével kerültem a városba, 1951 őszén. Nagyon megörültem, mert lakást is kaptunk. Az öntödében dolgoztam 28 évig, a nyugdíjba vonulásomig. 1979-ig a Vasmű volt a munkahelyem. Ez volt az első és az utolsó a városban. Nagyon szerettem a szakmámat, jól éreztem magam a gyári közösségben. Ami tetszett nekem abban a rendszerben, az a brigádszellem volt. Annak ellenére, hogy én nem voltam párttag, rendszeresen részt vettem a társadalmi munkában. Szabad időnk egy részét takarítással, festéssel, egyszerűen a környezet, a város szépítésével töltöttük, és ezt szívesen tettük. Sokat jártunk kirándulni.

Elismerték a munkáját, és voltak-e sikerei, kudarcai a városban?

Igen, mindenből kijutott. Két házasságom is tönkrement. Ezt kudarcként éltem meg. Munkámat elismerték, selejtmentes munkámért kitüntetést kaptam. Hűségemért megkaptam az aranygyűrűt.

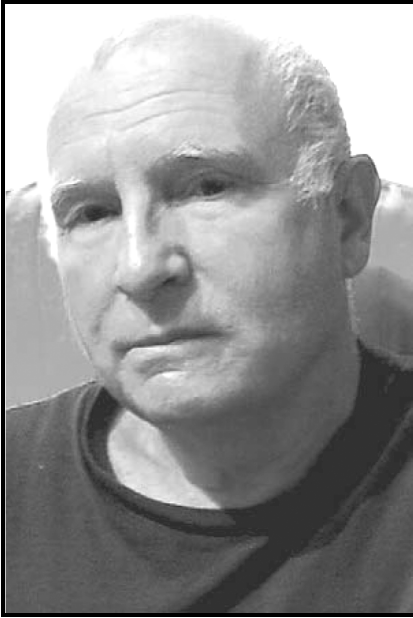
Mivel foglalkozik mint nyugdíjas?

Már gyermekkorom óta érdekelt a zene, a nóta. Többször elszöktem otthonról, és megkerestem a módját, hogy nótát, cigányzenét hallgassak. Édesapám megelégette, vett nekem egy hegedűt, és az egyik barátját megkérte, hogy tanítson engem. Zeneiskolába negyven-évesen iratkoztam be, Fejes Imre unszolására. Megtanultam a kottát olvasni, és annyira bele-jöttem, hogy egymás után jelentek meg szerzeményeim. A magyar nótaszerzők, énekesek és népdalosok lexikonjában is szerepelek. Legalább százötven mű van, aminek a szövegét, zenéjét, vagy mindkettőt én szereztem.

1995-ben Baracsra költöztünk a fiamékkal. Itt bekapcsolódtam a nyugdíjas klub munkájába. Sokféle színes programban szerepelek. Gyakoriak a közös rendezvények az iskolásokkal, sőt, még az óvodásokkal is. A verseim több újságban, antológiában megjelentek. A nyugdíjas rendezvényekről sem maradhatnak el. Az utóbbi időben a Dunaújvárosi Versbarátok Klubjának is tagja vagyok. Jól érzem magam, néha még a hegedűt is előveszem.

Köszönöm a beszélgetést, és jó egészséget kívánok!

Kasza József

Egy nyugdíjas, volt vezető

Az egyén fejlődésében nagy szerepet játszik az iskolai környezet, a tanár, aki tudásával, szakmai felkészültsége révén fel tudja kelteni a tanuló érdeklődését.

Szüleim tanyán éltek, gazdálkodtak. Én Budapesten születtem 1937-ben. A gimnáziumot Ráckeven az Ady gimnáziumban végeztem, nagyon jó tanárok környezetében. Kellő tapasztalattal tudták felkelteni az érdeklődését az akkor még mindenre fogékony fiataloknak. Ötvenhatban egyetemista voltam. Hőstettekkel nem dicsekedhetek, tettem a dolgom, szerettem tanulni - ezekkel a szavakkal vall magáról Kasza József, a Duna-ferr nyugdíjasa.

Mikor, és hogyan találkozott a várossal?

Középiskolás koromban, ötvenkettőben, ötvenháromban, az építőtábor lakójaként részt vettem a város építésében. Az egyetem elvégzése után, 1960-ban, önös szándék vezérelt. Ekkor már nő voltam, itt meg könnyen lehetett lakást kapni. Közlekedésmérnöki diplomával a zsebemben érkeztem. A gyárban Závodi Imre, a Szállrak vezetője fogadott. Lakatos-ként a mozdonyjavítót, a gépkocsijavítót, a kikötőt végigjártam, de egy év múlva műszaki fejlesztési előadó lettem. Sok új feladat várt rám. Fialat mérnökként terveztem gőzakkumulátoros mozdonyt, mobil salakosztályozót, hogy csak a nagyobb volumenű feladatra hívjam fel a figyelmet. Talán harmincéves lehettem, mikor a Szállító Gyárrészleg főmechanikusi kinevezését átvettem. Ekkor Füzes Barnabás volt a gyáregység vezetője. Később maga mellé vett helyettesnek. 1982-ben nyugdíjba ment, én vettem át tőle a vezetést. Ekkor 1500 fő dolgozott a kezem alatt, de később jött a Kft-k szervezése, ez a létszám nyolcszázra csökkent. Arra büszke vagyok, hogy egyazon munkahelyen dolgoztam 1997-ig, a nyugdíjazásomig.

Hogyan emlékszik vissza ezekre az évekre?

Nem volt könnyű. Ahogy épült a gyár, az egyre több szállítási feladat nagyobb kihívást jelentett. A gőzmozdonyokat dízelekre cseréltük, ezek üzemeltetése, karbantartása is adott munkát, és még sorolhatnám. A napi műszaki problémák állandó tanulásra készítették az embert. Negyvenéves fejjel kiváló mi-nősítéssel védtem meg a járműjavító szakmérnöki diplomámat. A kor szellemének megfelelően az összes politikai iskolát elvégeztem. Szoros volt a kapcsolat a gyár és a város között. A nagyobb városi létesítmények építése-kor – uszoda, jégpálya, sportcsarnok – föld-munkái, a szállítási feladatok ránk hárultak, hisz ezzel is élhetőbbé tettük a várost. Összességében szerettem a munkámat.

Mennyire elégedett, hogyan telnek a napjai?

Vettem egy telket, rajta egy kis házzal, a baracsi üdülőtelepen. Közel a Duna, kellemes a környezet, itt bőven van tennivaló. Van két unokám, szívesen vagyok együtt velük. Fiatal koromban a fotózás szerelmese voltam, bár ma is érdekel. Rendszeresen olvasom a szakirodalmat, de a fotózás helyett a gépeimet reparálom. A finommechanikai dolgok mindig is érdekelték. Szerettem volna műszerész szakon, magasabb szinten tovább tanulni. Hosszú távú terveim nincsenek, elégedett vagyok a sor-sommal. Nem veszek részt a közéletben, a politikában, viszont érdeklődéssel figyelem a gyár és a város fejlődését.

Köszönöm a beszélgetést!

Páger László

Életüket a városhoz, gyárhoz kötötték

A hatvanas évek végén a Vasműben is kezd elterjedni a számítógép alkalmazása. Megkönnyíti az adathalmazok feldolgozását a gyártásban és a karbantartásban egyaránt. Ebben a munkában Páger Lászlónak fontos szerepe volt.

Csongrád, Arad, Torontál egyesített vármegye kis falujában, Kunágotán, 1927 november 4-én született Páger László. Ott, ahol a kert végéből tiszta időben látni lehetett a világosi hegyek kontúrjait. Születésem után egy évvel elvesztettem édesanyámat. Szüleim nincstelen parasztok voltak. Apai nagyapám a földet még egyben tartotta, és édesapám ott dolgozott, ő biztosította számunkra a szerény megélhetést. Komendálás útján egy fiatal lány került a házhoz, aki a gondozásomat látta el. Hétéves koromban kezdtem a népi elemi iskolát. Nagyon jó tanuló voltam. Apai nagyapám papnak akart nevelni. Akkor még ösöknek kijáró megkülönböztetett tisztelettel

lehetett őt meglátogatni. Megmutattam neki a bizonyítványt, és a fejemre adott nagy barackkal ismerte el a jó eredményt. Ez számomra nagy örömet jelentett. A nyolcadik osztályt kitűnővel végeztem, mégsem lett belőlem papnövendék, de még a polgáriba sem vettek fel. Mesterséget akartam tanulni. Debrecenben a Repülőgép-gyár tanulókat keresett 1943-ban, de a távolság miatt meghiúsult a felvételem. Cingár kis gyerekként mezőgazdasági munkát nem tudtam végezni. 1945. szeptember 10-én a Békéscsabai MÁV Fűtőházhoz kerültem kezdetben segédmunkásnak, majd fűtő lettem. 1947-ben egészségi okok miatt levettek a mozdonyról. Autóbusz kalauzként dolgoztam katonai bevonulásomig. 1951-benn, a leszerelés után megnősültem.

Laci bácsi, hogyan került Sztálinvárosba?

Sógorom Budapesten, a szerszámgép-gyárban dolgozott, mint esztergályos. 1951. végén megbeszéltük, hogy lemegyünk Dunapentelére, szétnézünk, aztán itt is maradtunk. Ő a mechanika üzemben horizont esztergapadra került, én meg lapátolással kezdtem. Az erőművet és a szivattyútelepet összekötő csőhálózat fektetését végeztük. Később betonkeverőt kezeltem. A földmunkákat egyre több munkagép váltotta fel. Az itt feleslegessé vált dolgozóknak felajánlották a szakmai átképzést. A gyárban és az építkezésen egyre több szak-emberre volt szükség. Én is kihasználtam ezt a lehetőséget, a sógorom hatására esztergályos szakmát választottam, majd a mechanikában kezdtem dolgozni. Fiatal házasként, 1953-ban lakást kaptunk. Ennek köszönhető, hogy a városhoz kötődve alakítottuk az életünket. Feleségem is a gyárban dolgozott, laboránsként. Én a munka mellett elvégeztem a gépészmérnöki tanulmányaimat. Az iskola elvégzése után megnyílt a lehetőség. Az esztergapad mellől a program-irodába kerültem, mint gépészmérnök. 1955-ben bővült a család, megszületett a Laci fiam. 1968-ban a számítógép alkalmazása kezd elterjedni a Vasmű üzeménél, megkönnyíti az adathalmazok nyilvántartását a gyártásban, és a karbantartásban egyaránt. A tartalékalkatrész-rendszer törzsállományának számítógépre való felvitelénél bábáskodtam. Végül ennek a felvitt állomány rendszerfelelőse lettem vállalati szinten. Ez egy csodálatos időszak volt az életemben. Tíz év eltelté után a beruházásra kerültem. Itt a

rendelés állomány számítógépre vitelénél szorgoskodtam. A beosztásom kis-beruházási előadó volt. Innen mentem nyugdíjba 1988-ban.

Elismerések, kitüntetések?

Első kitüntetésem a 48-as díszérme volt. Ezt még a hadseregben adták. A gyárban öt vagy hat Kiváló dolgozói kitüntetés mellett egy miniszteri Kiváló Munkáért Érdemérmét kaptam. A Haza Szolgálatáért Érdemérem arany fokozatának is birtokosa vagyok.

Hogyan kezdődtek a nyugdíjas napok?

A Lebuki pataknál volt egy kis telkem. Oda úgy jártam ki, mintha munkába mennék. Nem tartott sokáig. Egy év múlva a lemezfeldolgozóban négyórás munkát vállaltam. Ugyan az volt a feladat, mint mikor kisberuházóként dolgoztam. Hat év múlva a feleségem megbetegedett, így végleg nyugdíjba vonultam. Volt egy Trabantom, sokat kirándultunk. Mindig meg voltam elégedve a lehetőségeimmel, azokat igyekeztem kihasználni. Tévén csak a híradót és a sportműsorokat nézem. Nagy focirajongó vagyok. Sajnos, a feleségemet elvesztettem, azóta a fiaméknál lakom. A család, az unokák vesznek körül, jól érzem magam.

Laci bácsi, jó egészséget és hosszú életet kívánok!

SZÍNHÁZ

- BARTÓK KAMARASZÍNHÁZ -
2000 - 2001. ÉVAD ÚJ BEMUTATÓI
FŐMUNDTÁRS:
EMBERBARÁT
A HAMPTON-ÉLŐJÁTÉKALAPRA ALAPULVA
BEMUTATVA: 2000. OKTÓBER 10.

COULEAU:
SZENT SZÖRNYETEGEK
MUNDTÁRS: P. L. K. KÖRÖS, SZÉKELY GYÖRGY
BEMUTATVA: 2000. OKTÓBER 12.

MENNYEI KOCSMAASZTAL
(ADY ENDRE ÉJSZAKAI)
MUNDTÁRS: KÖRÖS GYÖRGY
BEMUTATVA: 2000. OKTÓBER 20.

MOLIERE:
TARTUFFE
MUNDTÁRS: KÖRÖS GYÖRGY
BEMUTATVA: 2000. NOVEMBER 10.

Hajnal Péter

Nyugdíjas művezető

A nagymamája nevelte. Az élet nem sok lehetőséget kínált számára, de bárhová állította a sors, tisztességgel helytállt. A Hideghengermű művezetőjeként ment nyugdíjba.

1943-ban születtem egy kis távoli faluban, Zsablyán. Ez ma már nem Magyarország. Szabadka és Újvidék között lehet megtalálni. Tehát bácskai vagyok. Egyéves sem voltam, mikor édesanyám meghal, azután jött a háború. A borzalmak mellett a családnknak nagy fájdalmat hozott. A történelemből ismert, hogy a szerbek megtámadták a magyarokat. Édes-apám ennek a konfliktusnak az áldozata lett, én a nagymamával maradtam. A háború vége felé lágerba vittek minket. 1945. tavaszán a nagymama népes családjával Magyarországra kerültem Baja mellett, Felsőszentivánon egy

nagygazdához. Itt letelepedtünk - mondja magáról Hajnal Péter. – Az általános iskolát 1958-ban végeztem. Közben a nagymama meghalt. Magamra maradtam, a rokonság istápolta. A nagybátyán segítségével Diósgyőrben ipari tanuló lettem. Hengerész szakmát tanultam. Tetszett a kollégiumi élet, ahol önállóságra tettem szert, mivel magamnak kellett a problémáimat megoldani. Hétvégeken papírt gyűjtöttünk, vagonokból raktuk ki a cementet, a homokot, téglát, egyszerűen alkalmi munkával kerestük meg azt a pénzt, amely a megélhetésünk kiegészítéséhez szükséges volt.

A nagybátyám azzal engedett el, hogy legyél mindig becsületes, dolgozzál, ha nehéz is, ne lopj, és ne kártyázz. Ezt be is tartottam egy életen keresztül. 1961-ben lettem hengerész, és a szakmában kezdtem el dolgozni.

Hogyan jutott el Sztálinvárosba?

1960-ban a meleghengerműben elindult a termelés. Sztálinvárosban hengerésztanuló-képzés nem volt, az ország más nagyüzemeiből hoztak szakembereket. Unokabátyám is hengerészként végzett, abban az iskolában, ahol én, és a meleghengermű indulásakor került a Vasműbe. Tőle tudtam meg, hogy itt milyenek a körülmények. Nekem megtetszett. Leszerelés után, 1965-ben népgazdasági érdekből a hideghengerműben kezdtem el dolgozni. Hengerész „egy” beosztásba kerültem, ez jó fizetéssel járt. Vonzó volt, hogy a munkahely mellé a munkásszállót is biztosította a vállalat. A továbbtanulási elképzeléseimet is próbáltam megvalósítani. Diósgyőrben már elkezdtem a kohász technikumot, de a második osztály elvégzése után elvittek katonai szolgálatra. Dunaújvárosban nem volt lehetőségem folytatni, mert hengerész szakma nem volt, így gimnáziumban érettségiztem. Majd később Mosonmagyaróváron, mint levelező befejeztem a Kohóipari Technikumot. 1970-ben csoportvezető lettem, és 1983-ban kineveztek művezetőnek. Szakma iránti érdeklődésemet továbbképzésekkel, szakirodalmi ismeretekkel próbáltam kielégíteni. A hengerész szakmát nagyon szépnek tartom, és nagyon szeretem.

Mi a szép ebben a szakmában?

Ebben a szakmában a végfázisnál nagy jelentősége van a dresszírozásnak. Ez azt jelenti, hogy az anyag jellemzőjét itt állapítják meg. Milyen az anyag keménysége, a felületi simasága, a felületi hullámossága. Ezek a jellemzők összefüggésben vannak egymással. A hengerlés irányítójának szakmai tudása, tapasztalata hozzájárul a minőséghez. Azok a finom lemezek, amit mi gyártottunk, hűtőgépek, buszok oldallapjai lettek többek között. A vezetők, akik a technológiát kidolgozták, többször magukkal vitték a tárgyalásokra más vállalatokhoz, ahol a lemezeinket felhasználták. Jártam Jászberényben, Budapesten, Székesfehérváron az Ikaruszban. Ez a munkám elismerését is jelentette.

Milyen elismeréseket kapott még?

A kiváló dolgozó elismerések mellett a Kohó- és Gépipari Minisztérium is értékelte a munkámat. A különböző továbbképzések, tanfolyamok után anyagi dotációban részesültem.

Minek köszönhető, hogy gyökeret eresztett Dunaújvárosban?

Miután megismertem a gyárat, a hengerművek technológiáját, a város adta lehetőségeket, anyagilag is megtaláltam a számításom, úgy döntöttem, itt maradok. 1968-ban megnősültem, 1969-ben lakást vásároltam, és még ebben az évben megszületett a lányom. Ez az év más szempontból is emlékezetes számomra: súlyos baleset ért. Amikor vizsgáltam a görgők felületét, elindult a hengersor és magával vitte a kezemet. Hosszú ideig voltam betegállományban, sokszor operáltak, de szerencsére megmaradt a kezem. 2003-ig dolgoztam ezen az egy munkahelyen, mint művezető, míg nyugdíjba nem mentem.

Szereti ezt a várost? Hogy telnek a nyugdíjas évek?

Igen. Sok emlék és élmény köt a városhoz. Próbálkoztam a falusi élettel. Vásároltam egy telket, építettem hétvégi házat Baracson. Hamar rájöttünk, nem nekünk való, így eladtuk. Lányoméék kertés házban laknak, ott bőven van tennivaló. Van két unokám, több időm maradt velük foglalkozni.

Mit üzen a következő generációnak?

Készüljenek a munkára, a folyamatos műszakot is fogadják, ha nincs anyagi bázis a háttérben, itt megalapozhatják lelkiismeretes munkával a jövőjüket. Jó szakemberre mindig szükség van, de ha tehetik, szorgalmasan tanuljanak. Ma már a kétkezű szakma is sok elméleti ismeretet igényel.

Köszönöm a beszélgetést!

Szloboda Antal

Az iparos szakmák érdekelték. Érettségi után hőtechnikai műszerész lett, utána elvégezte az egyetemet és mint ügyvezető igazgató ment nyugdíjba.

1940-ben születtem a Bács-Kiskun megyei Borotán. Itt éltünk szüleimmel, öcsémmel és a húgommal egy átlagos falusi házban, szerény körülmények között. Édesanyám a háztartásban, később a tsz-ben dolgozott. Édesapám egy kiváló szobafestő és autodidakta festő volt. A háború után évekig nem építkeztek az emberek a falvakban, mindenki szegény volt, ezért kevés munka akadt a szakmájában – így vall magáról Szloboda Antal.

Hogyan és mikor került a család a városba?

A falunkba is eljutott a dunapentelei építkezés híre. Édesapám már 1950-ben itt dolgozott. Az állandó munkalehetőség mellett a lakáshoz jutás, és a továbbtanulás lehetősége is vonzott bennünket, így 1952-ben a család úgy döntött, ideköltözünk. Az általános iskolát már itt fejeztem be. Beiratkoztam a helyi gimnáziumba. Mi voltunk a harmadik évfolyam, akik érettségiztek a városban. Már a falumban kialakult bennem, hogy technikai dolgokkal szeretnék foglalkozni. A felmenőim iparos emberek voltak. Mezítlábas gyermekkori élményem, hogy végignézhettem a lovak patkolását a kovácműhely előtt, a bognár hogyan készíti a kocsikereket, vagy azt a csodát, ahogy a bádogosnál a sík táblalemezből egy-szer csak öntözőkanna lesz. Hogy érettségi után, szakmát tanultam valószínű ennek is köszönhető. A MÜM 316. sz. iparitanuló-iskolában hőtechnikai műszerész szakon végeztem. Egy évet dolgoztam a szakmában. Szerencsésen hatott rám, hogy a Vasmű Műszerüzeméhez kerültem, ahol a műszerkarban tartás mellett, akkor műszergyártással is foglalkoztak. Élmény volt ebben részt venni és látni a műszer létrejöttét a tervezéstől a gyártásig. Ekkor elhatároztam, hogy tervező mérnök leszek. Jelentkeztem a Budapesti Műszaki Egyetem Villamosmérnöki Karára 1962-ben. 1967-ben műszer és automatika szakon végeztem. Az első munkahelyem a Vasmű Tervezőirodája volt. Kezdetben erősáramú tervezői munkáim voltak. Később már a Dolomitüzemnél, a meleghengermű mélykemencéinél műszerezési, vezérlési feladatokkal is kellett foglalkozni. A 70-es években az üzemek villamos automatizáltsága folyamatosan nőtt. Az igények kielégítésére a Műszerüzem keretében létrehoztak egy automatikafejlesztő csoportot, ennek lettem a vezetője.

Mennyiben tért el a tervező munkától az új beosztás?

Alapvető különbség az volt, hogy amit megterveztünk, azt megvalósíthattuk. Folyamatosan jelentek meg a vezérléstechnikában is a félvezetők. Az alkalmazásuk újabb kihívást jelentett, újra tanulni kellett. A 70-es évek vége felé a BME Digitális Elektronika szakán újabb diplomát szereztem. Cél mikro-számítógépeket készítettünk, 1970 és 80 között üzemi mérésekhez, laboratóriumi vizsgálatokhoz, minőségellenőrzés céljaira. 1980-ban a főiskolán munkatudományi labort hoztak létre, melynek elvállaltam a vezetését. Ebben az

időszakban kezdtek a személyi számítógépek kibontakozni. Iskola: számítógépek elődjét terveztük és készítettük el két kiváló kollégámmal közösen. Közben adódott egy lehetőség, hogy a szakmai ambícióimat vezetőként is kipróbálhassam.

1985-ben Prukner László a Vasmű területén folyamatirányítási osztályt hozott létre, és visszahívott osztályvezetőnek. 1990-ben bekerültem a Műszerüzem vezetőségébe. Át-szervezéskor a Ferrocontroll Kft műszaki igazgatójának neveztek ki, majd Pelsőczy András ügyvezető halála után pályázati úton ügy-vezető igazgató lettem. Ezt a feladatot 2002-ig, nyugdíjazásomig láttam el. Ebben az időszakban már a munkavégzés tárgyi és személyi feltételeinek biztosítása volt a feladatom. Egy jó csapatot kellett építeni, amely képes volt ezen időszak nagy automatizálási projektjeit megvalósítani. Többek között a nagyolvasztó, a FAM, a harangkemencék számítógépes folyamatirányítását oldottuk meg.

Hogyan telnek a nyugdíjas napok?

Jó érzéssel telnek. Kieltem magam a szakmámban, számomra a számítógép ma már Internet használatá zsugorodott. A központba a család, az unokák, a ház gondjai és örömei kerültek. Úgy gondoltam, hogy nyugdíjasként érdeklődésemet tekintve másik életet kezdek. Édesapámhoz és húgomhoz hasonlóan a festészet felé fordultam. Dzsesszzene hallgatása közben festeni, számomra a legkellemesebb kikapcsolódás.

Mit jelent önnek ez a város?

Az ifjúságom kitörölhetetlen részét, szerelmeket, a munkalehetőséget, a barátokat és munkatársakat.

Mit üzenne a fiataloknak?

Igyekezzenek használható tudást szerezni! A tanulást ne kényszernek, hanem az előre-jutás lehetőségének tekintsék!

Hogyan alakult a családi élete?

Külön adománya a sorsnak, hogy szüleim élnek és napi kapcsolatban vagyok velük. 1996-óta Rácalmáson élünk feleségemmel, Zsuzsannával. Nagyon szeretjük ezt a falut. A sors úgy hozta, hogy kétszer nősültem. A két házasságból négy gyermekünk van. Mind a négy gyerek a torna, tánc, balett, egyszóval a mozgás irányába indult el. Legmesszebbre az Éva lányunk jutott, aki a tornasportban többszörös magyar bajnok volt, majd sport aerobikra váltott. Nemzetközi eredményei vannak. Kétszeres Európa-bajnok. Jelenleg edző. Csaba fiunk egy Internetes cégnél dolgozik Budapesten. A Zita lányunk Olaszországban él kozmetikus a szakmája. Andi jelenleg gyesen van és „főállásban” a kétéves Dorina unokánkat neveli. Linda unokánk gimnazista és az aerobik sporthagyomány folytatójaként korosztályos Európa-bajnok. Zoltán a tanulás mellett a kosárlabdát kergeti.

Köszönöm a beszélgetést!

Nyíri Miklós

Több száz újítás Nyíri Miklóstól

Sokan választották munkahelynek Sztálinvárost a háború után. Az építkezés az embereknek adott megélhetést és lakást. Ma is sokan élnek a városban, akik az ötvenes években városépítőként kezdtek, megtalálták számításukat, egzisztenciát teremtettek maguknak. A nagymamám is közéjük tartozott.

A nagymamámmal én is itt éltem, nagyon szerény körülmények között. Édesanyámat négyéves koromban elvesztettem. A nagymama gondoskodott rólam, meg a kishúgomról. Takarítónői fizetésből éltünk. Az egyik albérletből a másikba költöztünk, addig, míg egy nádtetős présházat nem vásárolt a pincesoron. A szerencse most sem áll mellénk. 1956-ban valaki egy égő tárgyat dobott az épületre, a nádtető azonnal tüzet fogott. Már ötödikes voltam, mikor osztálytársaimmal és más segítő kezekkel a partban lévő pincét tettük

lakhatóvá - meséli Nyíri Miklós, aki a közelmúltban ment nyugdíjba a Dunai Vasműből.

Az első találkozásunk 1964-ben, egy KISZ munkatáborban volt. A papírgyári cső-hálózat fektetésénél dolgoztunk. Az esti tábor-tűznél felfigyeltem a szép ének hangjára.

Mondana erről pár mondatot?

Zeneiskolában tanultam énekelni, trombitálni és majdnem zenész lett belőlem. A mű-szaki dolgok azonban jobban érdekelték, így az általános iskola után géplakatos tanulónak jelentkeztem. Az Iparitanuló-intézet nekem nagyon sokat adott. Jó tanuló voltam. Az iskola és az osztályfőnököm közbenjárására lakást kaptunk. A szakszervezet a nehéz anyagi körülmények között élő tanulókat, többek között engem is, karácsonykor felöltöztetett. Aktívan bekapcsolódtam az iskola életébe, részt vettem tanulmányi versenyeken, kulturális programokon. A géplakatos szakmát kiváló minősítéssel végeztem. 1963-ban, tizenhét évesen kerültem a Meleghengerműbe.

Mint szakmunkást, milyen hatások érték a munkahelyen?

Mikor idekerültem, a csoportvezetőm egy újításon dolgozott. Ismerte az anyagi helyzetemet, amelyen úgy kívánt segíteni, hogy bevont a kivitelező munkákba. Emlékszem, kétezer forintot kaptam. Akkor az sok pénz volt. Ez a körülmény olyan szárnyakat adott, hogy míg a Vasműben dolgoztam, több száz újítást adtam be. Kezdetől fogva nagyon sok sikerélményem volt a gyárban. A Meleghengerműben töltött évek alatt lettem lakatos csoportvezető, művezető, üzemvezető-helyettes. Közben esti tagozaton, munka mellett tanultam. Elvégeztem a gépipari technikumot, a főiskolát, a

Miskolci Műszaki Egyetemet. Úgy belejöttem a tanulásba, hogy a Budapesti Műszaki Egyetem Gazdaságmérnöki tagozatát is elvégeztem. Meg is volt az eredménye. Ennek köszönhetően egyre feljebb kerülve végigjártam a ranglétrát.

Milyen munkahelyeken dolgozott még?

1974-ben a Hideghengerműbe helyeztek gépészeti üzemvezető-helyettesnek.

1976-ban a két hengermű karbantartó főnökeként a gépész és a villamos karbantartást irányítottam. 1978-ban a központi karban-tartás következett. Itt a Vasműben lévő üzemek gépészeti karbantartásában vettem részt. Végül is gépészeti üzemviteli gyárrészlegvezető lettem. Mindig a tűzvonalban dolgoztam. Ebben a beosztásban a Vasmű gépészeti üzemviteléért én feleltem.

Kapott elismeréseket?

Kiváló dolgozó, kiváló újíto arany fokozat, és a legmagasabb elismerésem a miniszteri kitüntetés, melyet a kettes nagyolvasztó átépítése után kaptam.

Mit üzen a mai fiataloknak?

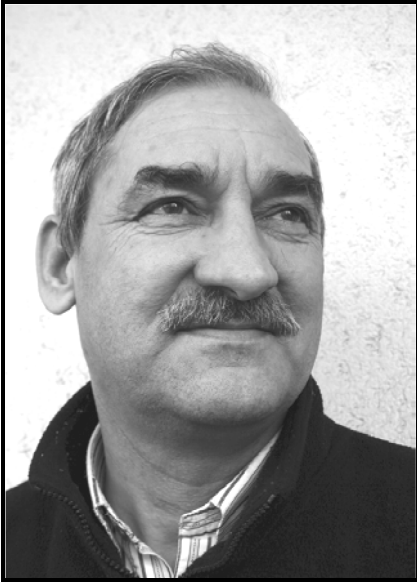
Tiszteljék a kétkezi munkát, és sokat tanuljanak, főleg nyelveket. Semmi esetre se tekintsek a mai korban példának az én élet-utamat. Jelenleg perspektíva nélküli a világ. Nem tudja az egyén előre megtervezni a jövőjét, mert nem csak tőle függ, de tanulni mindig érdemes.

Mivel tölti majd a nyugdíjas éveket?

Szerencsére kertes házban lakom. Három gyermekem és hat unokám van. Ez bőven ad-hat elfoglaltságot egy nyugdíjasnak. Ezen kívül az óvárosi nótaklubnak vagyok tagja és a református közösségnek presbitere. Életem során mindig szerettem dolgozni és remélem a jövőben is lesz alkalmam foglalkozni műszaki dolgokkal.

Köszönöm a beszélgetést!

Tóth Tibor

A Ferrocontrol KFT-nél szervizvezető. Édesapja szervezte meg a környék településeiről bejáró munkások utaztatását, valamint a Vasműn belül a szállítást, az ötvenes években.

Édesapám Miskolcon a MÁVAUT-nak volt a vezetője. 1950-ben Sztálinvárosba helyezték, hogy szervezze meg a közlekedést, és a környéken lakó emberek bejárását a munkahelyekre. 1952-ben végleg ide költözött a család, miután édesapám további megbízatást kapott. A Vasműn belüli szállítás szervezését is rábízták, annak ellenére, hogy ő soha nem volt a Vasmű állományában. Én Miskolcon születtem, 1949-ben, egy igen vallásos család negyedik fiaként - mondja Tóth Tibor, aki a Ferrokontroll Kft-nél szervizvezető. - A Móricz Zsigmond Általános Iskolába jártam. A középiskolát Veszprémben, a Vegyipari Technikumban kezdtem, de a körülmények úgy alakultak, hogy hazajöttem, és a Dunaferri Szakközépiskolában irányítástechnikai műszerész szakon érettségiztem. Karbantartó-műszerészként kezdtem dolgozni a Vasműben a számítástechnikán, mivel nem sikerült továbbtanulni. Két év után az NDK-ban vállaltam

munkát. Ez a lehetőség akkor sok fiatalot vonzott. Irodagép gyárban dolgoztam. Hazatérve három év után, visszajöttem az első munkahelyemre, a számítóközpontba. Közben elhatároztam, hogy továbbtanulok. Az ELTE-n matematikai szakra nyertem felvételt. Mivel az aktív tanulásból pár év kimaradt, úgy döntöttem, lemondok eredeti tervemről. Így a Duna-újvárosi Főiskolán műszaki tanár és üzemgépész szakon folytattam tanulmányaimat. 1975-ben megnősültem. 1976-ban telepítették a pa-pírgyárban a számítógépes folyamatirányító rendszert, ahova átcsábítottak. Továbbtanulás miatt előnyösebb helyzetbe kerültem. Ez a munkahelyváltás több szempontból is meghatározó volt a további életemben. Jelentősen emelkedett a fizetésem, gyermekem született, lakást kaptam, szakmai tanulmányúton vehettem részt Belgiumban. A német nyelvet Németországban tanultam. Angol nyelvből már itthon tettem le az alapfokú vizsgát. Munkahelyi fejlesztések miatt tanulmányi úton vettem részt az USA-ban. Közben a Kandó Kálmán Villamos Főiskolán digitális irányítástechnikai szak-üzemmérnöki diplomát szereztem. 1997-ben jöttem vissza a Vasműbe a Ferrocontrol Kft-hez, ahol a gázelemző műszerek üzemeltetését, karbantartását láttuk el a csoportommal. 2003-tól szervizvezetőként dolgozom.

Mi a szép, mi ad örömet a munkában?

Érdekes, bonyolult, és fontos feladatokat ellátó műszereket üzemeltetünk. Gázelemző, vízelemző és környezetvédelmi, életvédelmi műszerek egyaránt jelen vannak a munkaterületünkön, és ezek speciális mérési módszereket igényelnek. Ez a körülmény változatossá és széppé varázsolja a munkánkat. Az okoz, örömet mikor egy összetett mérési feladatot oldunk meg, vagy egy bonyolultabb hibát sikerül megtalálni a mérőrendszerekben. A sikerélményre szüksége van az embernek, hisz ez motiválja, és ambíciót kölcsönöz a további munkához.

Hogy érzi, megbecsülik a munkahelyén?

A munka értékelése eléggé hullámzó, feladatokhoz kötött. Valószínű, sikerült a feladatokat jól megoldani. Kétévi ittlétem után 1999-ben kiváló dolgozó lettem. Gondolom, ennél nagyobb elismerést egyelőre ne várjon az ember ilyen rövid idő alatt. 2003-ban előrébb léptem, ez is a megbecsülés egyik formája.

Közeli és távol tervei?

Becsületesen végzem a munkámat, fejlesztési feladatok helyett ma már a nyugdíjas életre készülök. Nagyon szeretem a családom. Három felnőtt gyerekemmel és az unokáimmal szeretnék – feleségemmel együtt – minél több időt eltölteni. Böven lesz tennivalónk. Dunaegyházán van egy kis házunk, melyet szorgalmasan reparálunk, hogy méltó horgász-tanya váljon belőle, ahol a nagycsalád, apraja-nagyja kellemesen érezheti magát.

Ha ma kezdené, milyen pályát választana?

Úgy gondolom, jól választottam. Nem hiszem, hogy a mostani lehetőségek többet kínálnak, mint a korábbiak. Örülök annak, hogy az érettségivel egy szakmát is kaptam, ami meghatározó volt az eddigi pályafutásom alatt. Nem látom, hogy a mai képzési formák nagy hangsúlyt fektetnek a kétkező munkára, pedig arra is nagy szükség van.

Kedves Tibor, köszönöm a beszélgetést!

Rédl György

Szakközépiskolai érettségi után irányítástechnikai műszerész szakmát tanult. A Dunaferri Acélművek Kft Acélműi Villamos üzem vezetője lett. Nős, két gyermek édes-apja. A Vasmű privatizációja után munkahelyet változtatott.

1961-ben születtem Sztálinvárosban. Egyszerű családból származom. A nagyszüleim is kétkézi munkások voltak. Édesapám gépészként került Sztálinvárosba. A Ganz Mávag dolgozójaként szivattyúkat telepítettek. Megunta a gyakori utazást, így Baracson letelepedett. Én itt jártam általános iskolába - mondja magáról Rédl György. A Bánki Donát Szakközépiskolában érettségiztem. Mivel érdekelt az elektronika, a Dunaferri iskolában irányítás-technikai műszerész szakmát tanultam, és né-hány éven keresztül műszerészként dolgoztam a hengerműben. Majd a Dunaferri szervezésében a BME-re jártam egy év aktív főiskolai előkészítőre, és felvételt nyertem a Kandó erősáramú tagozatára. A főiskola utolsó évben már a panelradiátor üzem telepítésénél, be-üzemelésénél

voltam jelen. Itt ismerkedtem meg a PLC technikával. Nagyon tetszett ez a feladat, nagy kihívást jelentett számomra és sokat tanultam. Másfél évvel később már a Meleghengermű PLC – s hajtás szabályozóival foglalkoztam. Ez a feladat már nem volt idegen, hisz a Kandó erőáramú automatika szakán, mint mikroprocesszoros vezérlésekkel foglalkozó üzemmérnök végeztem. A folyamatos öntőműnek a teljes rekonstrukciója kezdődött, amikor az Acélművekhez kerültem. Itt a PLC – s vezérlés szempontjából egy újabb mű-szaki feladattal találkoztam. Egy francia céggel együttműködve, az egész FAM vezérlését átalakítottuk akkor még egészen új technikának számító, számítógéppel vezérelhető PLC-s rendszerre.

Mi a szép, mi ad örömet a munkában?

Az nagy örömet jelentett, hogy a PLC-s rendszer tervezésében is kipróbálhattam az erőmet. Kezdetben kisebb munkákat vállaltunk a kollegákkal közösen, pl. a konverter finom grafitpor leválasztó rendszerének villamos vezérlését, majd a konverter füstgázelszívó nagy teljesítményű motorjának vezérlését, és még más műszaki fejlesztési feladatokat. Kidolgoztuk a konverter informatikai, és a PLC-s vezérlés rendszerét. Ez hosszú időt vett igénybe, de nagy örömet jelentett számomra.

Hogy érzi, megbecsülték a munkahelyén?

Úgy érzem, igen. A vállalatnál a nevem szakmailag nagyon jól csengett. A főnökeim elismertek, mint szakembert, mint vezető képességekkel rendelkező embert is becsülték. Az acélmű Kft-nél vezetői bankra jelöltek, és két éves képzésben vettem részt. Ez számomra nagyon hasznos volt. A jogi, a közgazdasági ismeretek mellett sok kollegát ismertem meg, akikkel azóta is munkakapcsolatban vagyok. A tanfolyam elvégzése után 1991-ben

lettem az Acélmű Villamos Üzem vezetője. Egy sikeres pályázat elnyerésével eljutottam Portugáliába, a világkiállításra.

Milyen tervei voltak?

A korábban tervezett műszaki fejlesztések gondozása, üzemben tartása, fejlesztése fontos volt számomra. Egy nagyon jó mérnök csapat alakul ki a vezetésem alatt, őket sikerült egyben tartani, munkájukat segíteni. Távolabbi terveim között szerepelt a vezetői továbblépés. Úgy érzem, tudtam volna még hasznára lenni a Dunafernek.

Miért hagyta ott a Dunafernt?

Több fejlesztési feladaton dolgoztunk, mikor megtörtént a Vasműben a vezető váltás. Az új vezetőség további elképzeléseit nem ismertem, így az előmenetelemet nem láttam biztosítva. Ezzel egy időben, 2006-ban egy jó ajánlatot kaptam az Amper 99 Kft-től, elfogadtam. Jelenleg műszaki igazgató vagyok. A korábbi munkatársakkal ma is tartom a kapcsolatot. Villamos anyagok beszállítói, illetve külső karbantatói vagyunk a Vasműnek. Nem csak karbantartásokkal, hanem műszaki fejlesztésekkel is foglalkozunk, a Dunaferre több területén vállalunk munkát, mint a Koksizó, Hideghengermű. A hengerművek új beruházásában is szervesen részt veszünk. Napi kapcsolatban vagyok a volt kollegákkal. Viszonyunk rendkívül jó.

Az új munkahelyen más vállalatokkal is van munka kapcsolat?

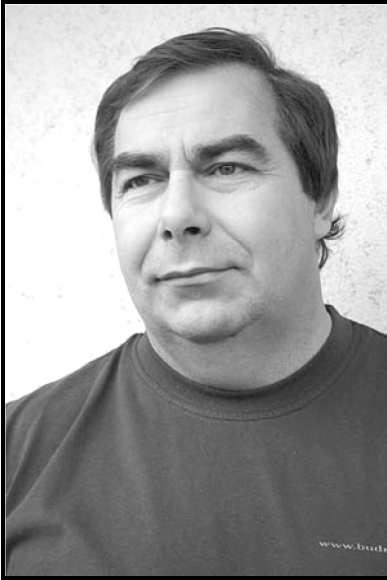
Igen, más munkákat is vállalunk. Ezek közül említésre méltó a szabadegyházi a szesziparban vállalt munkáink. Szakmailag nagyon modern villamos hajtásokkal, irányítástechnikai elemekkel lehet találkozni.

Ha ma kezdené, milyen pályát választana?

Én annyira szeretem a szakmámat, hogy biztos villamos területen indulnék el. Egy kicsit kerülővel jutottam el eddig, de nem bánom, mert a gépész és a műszerész múltam hozzásegített ahhoz, hogy jobban átlássam a mostani műszaki követelményeket. Még mindig visszajárok a Dunaferri iskolába, a Mádai tanár úrral tartom a kapcsolatot, mert az automatizálási technikai szakma országos kialakításának részese voltam a minisztérium megbízása alapján.

Köszönöm a beszélgetés.

Csongor Csaba

A Bánki Donát Szakközépiskolában érettségizett 1982-ben. A Dunaferri Iskolában irányítástechnikai műszerész szakmát tanult. 1997-ben a Dunaújvárosi Főiskolán informatika szakon államvizsgázott.

Szüleim 1962-ben jöttek a városba. Apám mint gyógyszerész, megpályázta a lakással hirdetett állást.

Én már Dunaújvárosban születtem, 1963-ban. A Móric Zsigmond Általános Iskolában végeztem a 8. osztályt. A jó kéz ügyességem miatt a szakkörök vonzottak. Kipróbáltam a repülő modellezést, a lövészetet. Középiskolás koromban a bűvár klubnak is tagja lettem. Így vall magáról Csongor Csaba, aki az ISD Dunaferri Zrt. Dolgozója.

A középiskolát a Bánkiban végeztem, ahol kohásztként tanultam, annak ellenére, hogy a villamosság és a rádió- és tv-technika

érdekelt. Villamosmérnök szerettem volna lenni. A főiskolai felvételhez nem volt elegendő pontszámom, nem tudtam tovább tanulni. Az elektronika iránti érdeklődésem miatt rádió és tv műszerész szakra jelentkeztem, de nem sikerült, mert nem volt felvétel. Végül a Dunaferri iskolában irányítástechnikai műszerész szakmát tanultam. A második évben főiskolai előkészítőre jártam. Az újbóli nekirugaszkodás sikeres lett, s elegendő pont birtokában felvettek a helyi főiskolába. Informatika szakon 1997-ben informatikai szakon államvizsgáztam. Diplomával a kezemben a Dunaferri számítóközpontba kerültem. Itt minden munkahelyet végigjártam: operátor, fejlesztőprogramozó, stb. voltam. 1990-től a nagyvállalati szerverek gazdasági rendszergazdája lettem. Később erre külön csoport hoztak léte a szerverek mérete és kapacitás-növekedése miatt. Ennek a csoportnak és egyben a nagyszámítógépnek vagyok a vezetője. Erre a nagy gépre ülnek rá a termelési, irányítási és gazdasági rendszerek, illetve ezen rendszereket üzemeltető csoportok. Egyszóval, ide fut be minden információ.

Mi a szép a munkájában?

A munkánk változatos és újszerű, mivel rohamos a szakmai fejlődés. Mindig új területtel kell foglalkozni, így a tevékenységünk nem válik monotonná.

Az új technikai dolgokat megismerve, és azon rendszerek sajátosságainak, ismeretében próbálok legjobb tudásunknak megfelelően a rendszereket biztonságosan üzemeltetni, hogy az informatikai szolgáltatás, rendelkezésre álljon a felhasználók számára.

Hogy érzi, elismerik a munkáját?

Azt hiszem, igen. Talán azért kerülhettem erre a munkahelyre. Lehetőségem van ismeretemet, tapasztalatomat átadni az utánunk következő generációnak. Az oktatás területén is vállaltam munkát,

tanítok a Rudas Középiskolában informatikát. A főiskolán operációs rendszer tantárgy keretében a nagyvállalati szervek rendszerét, és ezzel kapcsolatos ismeretanyagot adom át a hallgatóknak.

Hogyan viszonyulnak a mai fiatalok a tanuláshoz?

Gondolom és hiszem, amelyben a saját középiskolai éveim tapasztalatai is megerősítenek, hogy a 14-18 éves kor az, ahol a tudást, egyéni tanulási stílust, akaratot és önkontrollt kell kinevelni, elsajátítani a tanulónak, mely egész élete során végigkíséri. Ez sokféle tényezőtől függ, részben szerepet játszanak a pszichikai sajátosságok, részben pedig az iskolai fejlesztő munka. A Rudasban a középiskola után a kétéves szakképzés kereteibe beiratkozott, érettségivel rendelkező tanulókkal találkozom, akiknek kevés reál alapképzettségük van. Mindig megmosolyognak, ha említem az Ohm-törvényt, vagy valami hasonló dolgot. Ami a régi középiskolai oktatásnak alapvető szerves része volt, amire a régi diákok még most is emlékeznek, most csak azt mondják: „Ki emlékszik már rá, mit tanultunk a 9. osztályban.” Meg kell említeni, ezek a fiatalok nem kellően motiváltak, számukra ez a tanulás kényszerpálya, időhúzás, mert nem vették fel őket főiskolára, vagy nem találtak érettségivel szakképesítés nélkül munkát. A hatalmas anyagot alapok nélkül nem tudják befogadni, az összefüggéseket, a magyarázatokat nem értik, a fogalmakkal nincsenek tisztában, nincs tanulási fegyelmük és életcéljuk.

Ha ma kezdené milyen pályát választana?

Azt hiszem, ma is csak olyan pályát választanék, ahol sok a tanulási lehetőség. Nem szeretem az egyhangúságot. A tapasztalat azt igazolja, hogy jól indultam, a gyakorlatot jól tudom hasznosítani. A kohász ismeretem a gyárban való eligazodáshoz ad segítséget. A műszerész szakmámat pedig csodálatosan tudom kamatoztatni az informatikaoktatásban. A digitális áramkörök ismerete, szerintem egy olyan alaptudást adhat, mellyel jobban meg-érthető a számítógépek felépítése, működése.

Hogyan alakult a magánélete?

1990-ben nősültem. Feleségem az egészségügyben dolgozik. Két középiskolás korú gyermekem van, akiket szeretnék elindítani az életben, és ehhez megfelelő anyagi feltételeket biztosítani.

Köszönöm a beszélgetést!

Kósa Fehér József

Aki szereti a munkát

A Termelési és Értékesítési Igazgatóság Raktározási és Kiszállítási üzeménél dolgozik, mint üzemvezető. A hengermű területén van a munkahelyük.

Többek között az ő irányításával szállítják ki a megleghengerműi termékeket a Vasműből.

1965-ben születtem Budapesten. A szüleim 1974-ben leköltöztek Mezőfalvára. Anyukám kapott szolgálati lakást, mint pedagógus. Az általános iskola három első osztályát Pesten végeztem. A nyolcadik osztályt Mezőfalván fejeztem be, és 1979-ben Székes-fehérvárra

kerültem középiskolába – így emlékszik vissza Kósa Fehér József a gyermekkorára.

A katonai szolgálat után döbbsentem rá, hogy képzettségem nincs: vajon hogyan tovább? Eldöntöttem, szakmát tanulok. Így lettem irányítástechnikai műszerész tanuló a Dunaferri Iskolában. A kokszolói műszerész csoportban rövid ideig dolgoztam, mint mű-szerész. Tanulókoromban megnősültem, majd jött a gyerek, kellett a pénz. Az Acélmű Gépészetnél találtam meg a számításomat, mint bálázó gépész, majd később más gépészeti feladatokat is elláttam, és 1995-ben központi diszpécser szolgálatra helyeztek. Itt egy felső-fokú termelésirányító tanfolyamot végeztem. 2000 óta végzem a jelenlegi munkámat. Közben felsőfokú gazdasági informatikus végzettséget szereztem.

Minek köszönhető ez a sikeres pálya?

Nagyon szeretek dolgozni. Sokrétű, és érdekes feladattal találkoztam mindegyik munkahelyen, ezeket komoly kihívásnak tekintettem, és meg tudtam oldani. Nagyon szép öt évet töltöttem el a diszpécser munkában.

Mi a szép a munkában?

Szeretek emberekkel foglalkozni. Négy műszakban kilencven dolgozó végzi a szállítási feladatokat. A szervezéssel, az emberek problémáival is foglalkozom. Ismerem a gondjaikat, a munkahelyi és az otthoni problémáikat és igyekszem azokat tiszteletben tartani.

Hogy érzi, elismerik a munkáját?

Alighogy idekerültem erre a munkahely-re, akkor volt az értékelés, és engem is meglepett, hogy átlag feletti minősítést kaptam. Bátran rám bíztak olyan feladatokat, amire fél évvel azelőtt nem is mertem volna gondolni. Egyébként, mikor erre a munkahelyre kerültem, a főnököm mélyvízbe dobott, elment szabadságra. Sikerült jól megoldani a feladatokat. Úgy érzem, anyagilag, és erkölcsileg is megbecsülik a munkám. Mikor a főnököm nyugdíjba ment, rám bízták az üzem vezetését.

Milyen terveik vannak?

Lányom főiskolára jár, bízom benne, hogy sikeresen elvégzi. Időközben építkeztünk és nyolc hónapja Nagyvenyimen lakunk. Ez a vidéki élet lehetőséget teret ad arra, hogy az ember a természettel együtt éljen. Még sok tennivaló van a kertben. Nem is lehet elmondani, hogy milyen jó érzés a friss levegőn a szabadban tevékenykedni. A fiam most kezdi a szakközépiskolát, talán a Bánkiban, vagy a Dunaferri Iskolában. Bízom benne, hogy a gyermekeim is sikeresek lesznek. Remélem, a jövőben több időm lesz és jut idő a focira is. Fiatalabb koromban aktívan játszottam, de már csak az öregfiúknál rúgom a labdát.

Önnek mit jelentett, illetve jelent Dunaújváros?

Húsz évig éltünk a városban. Nagyon jó volt itt lakni, jól éreztem magam ebben a környezetben. Lakótársakkal, szomszédokkal, barátokkal nagyon jó volt a kapcsolat. Számíthattunk egymásra, segítettük egymást. Sok ingerértéket, információt közvetítettünk egymásnak, amit ma már hasznosítani is tudunk. Én azt tudom mindenkinek ajánlani, aki itt él, vagy ide kíván letelepedni, hogy jól dönt, ha Dunaújvárost választja. Eredetileg hosszú távra terveznek a tulajdonosok, ez egy biztos jövőnek az alapja.

Köszönöm a beszélgetést!

Takács Endre

Vezető, aki szereti a fizikai munkát. A középiskola után autóvillamossági műszerész szakmát tanult a Dunaferri Iskolában.

Szüleim a Baranya megyei Hidasról származnak. 1958-ban költöztek Sztálin-városba. Én már itt születtem 1959-ben. A Ságvári Iskolában végeztem az általánost. Szerettem nagyon sportolni. A labdarúgó csapatunkkal 1973-ban nyolcadikokként az Úttörő Olimpia döntőjébe jutottunk. A középiskolát az akkori Münnich Ferenc Gimnáziumban végeztem. Ezt követően kerültem a Dunaferri Iskolába, autóvillamossági műszerész szakmát tanulni. Már a második évben főiskolai előkészítőre jártam. Szerencsére felvettek a főiskolára, ahol mint rendszerszervező végeztem. 1982-ben, mint friss diplomás a Dunaferri dolgozójaként a Szervezési, Számítástechnikai Főosztályon a munka- és üzemszervezési szakot választottam munkaterületként. 1986-ig dolgoztam ebben a munkakörben. Az itt eltöltött idő alatt sokat tanultam, megismerhettem a gyár minden területét. Itt szereztem kellő emberismeretet és helyismeretet. Később a

számítástechnikára kerültem, mint rendszerszervező, egyben a Kontrolling Igazgatóság munkatársa-ként kikértek a Számítástechnikai Főosztály munkaügyi csoport vezetőjének. Dolgoztam a Kereskedelmi Igazgatóságon, szervezői munkával kapcsolatos feladatokat láttam el – így vall magáról Takács Endre, aki jelenleg a Dunafer Zrt. PR Főosztályán osztályvezetőként dolgozik.

Mi a munkája ebben a beosztásban?

Kiemelt vállalati eseményeknek a szervezése, rendezvények szervezése (vasas nap, majális, év végi műszaki záróértekezlet, ún. „savanyúboros”), ajándéktárgyak beszerzése kialakítása, internetes információs rendszer korszerűsítése, és ezekkel kapcsolatos egyéb tevékenység.

Mi a szép a munkában?

Az, hogy változatos, minden egyes munkafeladat egy új kihívás. Minden egyes rendezvény más szépséget, más-más nehézséget takar mind az emberi oldalról, mind a szervezés oldaláról.

Hogy érzi, megbecsülik a munkáját?

Úgy érzem, igen. Ha az ember vezetői állást tölt be, az megbecsülést jelent. A meg-becsülésnek egy másik formája az, mikor egyre komolyabb feladatokat kap valaki. Ha ezen a területen a vállalati vezetők kevesebb munkával bíznak meg valakit, az egyben azt is jelentheti, hogy valamit változtatni, megújulni szükséges. Az embernek, ha nincs munkája, gondolom, azt elfelejtették. Mi erre nem panaszkodhatunk.

Van-e valamilyen hobbija?

Tízévesen kezdtem el sportolni, atletizálni. Kézilabdáztam, mert koromból adódóan még nem engedtek a nagy szerelmemhez, a labdarúgáshoz. A Dunaújvárosi Kohásznál nevelkedtem, azt követően játszottam a Volán felnőtt csapatában is. De nevemhez fűződik többek között a paksi csarnokban lezajlott maratoni 54 órás foci is. 25 szezont játszottam városi kispályás bajnokságban.

A munkámmal párhuzamosan sportvezetőként is dolgoztam 1996-tól. A jégkorong szakosztály technikai vezetői feladatait láttam el 2002-ig. Így háromszoros magyar bajnoknak is vallhatom magam, még ha én tevőlegesen a jégen nem tettem ezért a címért semmit sem. 2004-től a megalakult Jégkorong Kft ügyvezetőjeként próbáltam segíteni a felnőtt csapat működtetését. Ez nem a legsikeresebb szakasz volt az életemben. Rengeteg munka, kevés sikerélmény párosult ehhez az időszakhoz. 2006-ban be is fejeztem ezt a tevékenységet.

Próbálom a fizikai kondíciómat sportolással is karbantartani. A Dunaújvárosi Kohász öregfiúk egyesületének vagyok tagja az alapítástól kezdődően. Ott, és a vállalati vezetőknek szervezett sportolási lehetőséget kihasználva heti háromszor járok focizni még most is.

Mit jelentett az, hogy szakmunkás végzettsége is van?

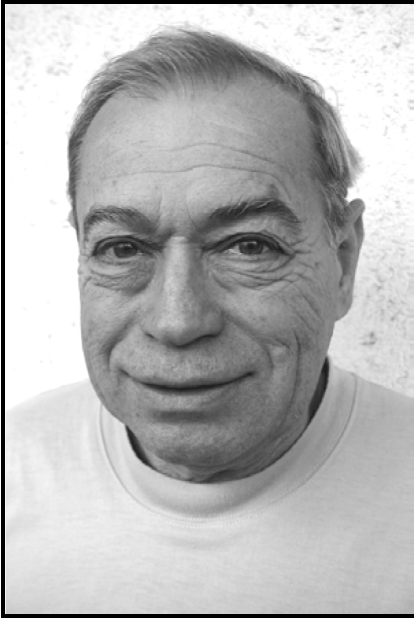
Nagyon sokat. Megszerettem a fizikai munkát, sok technikai ismeretre tettem szert, melyet felhasználtam a munkában. Ott tanultam meg, hogy a leglényegesebb az emberi szó a kapcsolatok kialakításában. Ezt azóta is nagyon fontosnak tartom. Emberséges hangon eredményesebb a kapcsolattartás, mint parancsszóval. Utalva a fizikai munka megbecsülésére, otthon a ház körüli összes olyan munkát, ami nem igényel bonyolult szakmai tudást, mindent elvégzek.

Mik a tervei a jövőben?

Remélem, és bízom benne, hogy a Dunaferri Vállalatcsoport megmarad. Mivel több, mint húsz éve itt dolgozom, szeretnék ezen a munkahelyen maradni. A továbbiakat majd a körülmények döntenek el. A magánéletben vannak terveim. 2000-ben építkezni kezdtünk és 2003-tól már saját családi házában élünk. A nagyobbik lányomtól már az első fiú unokával gyarapodott a család, aki idén lesz 2 éves. A kisebbik lányom pályaválasztás előtt áll, most felvételizett egy középiskola tanintézménybe. Remélem, ő is a gimnázium tanulója válik az őszől.

Köszönöm a beszélgetést!

**Akik más módon
szervezték meg
az életüket**

Balogh Gyula

Elektroműszerészként kezdett dolgozni.

Gyógyteáin meggazdagodott. Végigutazta a világot, találkozott a dalai lámával, vagyonát mások megsegítésére, kulturális és sporttámogatásokra fordította. Kétszer volt a város legnépszerűbb embere, pro urbe kitüntetést kapott. Családot nem alapított, magányosan, viszonylag szerényen él.

1941-ben születtem Pestszentlőrincen. Apám esztergályosként dolgozott egy hadi-üzemben, így nem vitték el katonának. 1944-ben a bombázások elől egy Cegléd melletti tanyára menekültünk, majd később a nagy-apám tanyáján Szolnok és Tószeg között tengődött a család. Itt vészeltük át a háborút – mondja el magáról Balogh Gyula. Édesapám a Szolnoki Járműjavítóban dolgozott.

Hogyan került a család Sztálinvárosba?

1953-ban megjelent egy felhívás apám munkahelyén, hogy Sztálinvárosba szakmunkásokat keresnek. Csábító volt, mert a munka-hely mellé lakást is adtak. Így került a család Sztálinvárosba. A nyolc osztályt a Vasvári Pál Általános Iskolában végeztem kitűnő eredménnyel. A gimnáziumi érettségim négyes lett, mégsem tanultam tovább. Akkor nagy divat volt érettségi után szakmát tanulni. Ez a képzési forma továbbtanulást nem jelentett, de szakmát adott. Így lettem elektroműszerész. A Dunai Vasmű telefonközpontjában dolgoztam 1982-ig.

Mi volt az élete legmerészebb elhatározása?

Mikor 1982-ben a szabad életet választottam, és otthagytam a műszerész szakmát, környezetem nagyon aggódott értem, és próbált lebeszélni. Csodabogárnak tartottak, hisz akkor még kevesen választották a megélhetésnek ezt a formáját. Nekem az volt a feltett szándékom, hogy a gyógynövényekkel szerencsét próbálok. A gyógynövény-készítmények előállításával próbálok magamnak egzisztenciát teremteni. Ez sikerrel járt. Nagy volt a kockázat, nem volt megfelelő szakmai végzettségem, így kezdetben több alkalommal indult ellenem eljárás kontárkodás miatt. Ezt az idő-szakot is sikerült átvészelnem. Jó érzékkel menedzseltem magam, így hamar ismertté váltak az általam gyártott és forgalmazott termékek. A zaklatások miatt 1986-ban beléptem egy szövetkezetbe, és megindítottuk a termékek por formában történő gyártását, és forgalmazását. Majd '87-ben új szövetkezetet alapítottam Kunfehértón, és megtöbbszöröztem a terme-lést. Aztán jöttek a jobbnál jobb ajánlatok. A legjobb ajánlatot egy olasz üzletembertől kaptam, aki magával vitte a mintákat. Ma is ebből élek. Ekkor vettem fel a „Bogumil” nevet, melyet az egész világon levédtek, és kapom a jogdíjat a névhasználat után.

Mikor ért véget ez az aktív tevékenység?

A szövetkezetből '91-ben kiléptem, és azóta beutaztam az egész világot. Voltam Japánban, Kínában, Tajvanon, Ázsiában, Amerikában és még sok helyen. Kétszer találkoztam a dalai lámával, voltam a nepáli király udvari csillagásznál, és számos híres embert ismertem meg. Soha nem azért utaztam, hogy pöffeszkedjek, unalmat űzzek, dőzsöljek. Mindig a tudásszomj hajtott. Az utazás során össze-gyűlt videó anyagot feldolgoztam, barátaimat, ismerőseimet megörvendeztettem egy-egy kópiával. Megtanultam, és mindig szem előtt tartottam azt a mohamedán mondást, hogy ha neked van vagyoned, azt Alláhtól kaptad, abból másoknak is adni kell. Én adtam is.

Kik kapták az adományokat?

Hét alkalommal finanszíroztam a városi bringatúrát, a Városi Könyvtárnak könyvkötészetet, számítógépeket, fénymásolót vásároltam. Támogattam az iskolai focit, különböző kulturális rendezvények pénzügyi háttérét biztosítottam.

Ezért a tevékenységéért milyen elismerést kapott?

Elismerték a segítőkész cselekedeteimet. A Szocialista Kultúráért kitüntetés mellett megkaptam a pro urbe elismerést is. Kétszer voltam a város legnépszerűbb embere. Örülök, hogy ezt az életformát választottam.

Történtek-e még fontosabb események az életében?

Az utazások során felgyűlt tapasztalatok az ezotéria felé irányítottak. Az ismeretlenségből törtem be vakon 1994-ben, és megalapítottam a szuggesztív gyógyászatot. Hét évig ipar-szerűen, engedéllyel gyógyítottam, kb. hat-nyolcszáz gyógyászt képeztem. Tizenegy könyvet írtam a témával kapcsolatosan.

És most hogyan tovább, mint nyugdíjas?

Hatvan éves koromtól nyugdíjas vagyok. Szabadidőmben írok, publikálok. Hisz az életem során írtam és kiadtam hat szépirodalmi könyvet, írtam három tragikomédiát, továbbá számos cikkem jelent meg különböző újságokban. A kiadott könyveim száma 26 felett van. Nem tartozom semmilyen közösséghez, magányosan élek. Barátokkal tartom a kapcsolatot. A közelmúltban édesanyámat is elvesztettem, ez nagy traumát jelentett nekem. Az életem során átélt problémák mellett sikerként könyvelem el, hogy tetteimmel mindig az embertársaimat igyekeztem segíteni.

Köszönöm a beszélgetést!

Zrupkó Ernő

Fél évszázada a fotós szakmában

A városban és a környéken szinte mindenki ismeri a Super Color Fotószalon tulajdonos-vezetőjét, Zrupkó Ernőt. Azt azonban kevesen tudják, milyen utat járt be, amíg megállapodott a Vasmű úti üzletben. Kalandos élete volt a MÜM 316-os intézettől Hollywoodig, a szabad világ nehézségein keresztül vissza Dunaújvárosba.

Lányanyaként szült édesanyám 1943-ban Kecskeméten, ez meghatározta a gyermekkoromat. Az első években a nagyszüleim neveltek. A nagyapámnak kalandos élete volt a Rákosi rendszerben. Mint pártfunkcionáriust Csongrádra helyezték, ott egy pincegazdaság igazgatója lett. Majd Komlóra vitték a bányába, és azután nem tudtunk róla semmit. Nagyanyám a fiával meg velem magára maradt, a malomban zsákolással, zsákok foltozásával kereste a kenyeret. Majd

elhagytam őket, és egy ideig nevelőotthonba kerültem Budapestre – így emlékszik a gyermekkorára Zrupkó Ernő.

Hogyan került Sztálinvárosba?

Édesanyám férjhez ment, és a mostoha-apámmal itt vállaltak munkát a Vasműben. Lakást kaptak, és 1954-ben magukhoz vettek. Hatodik osztályosként kezdtem az általános iskolát a Móriczban. Lelkes úttörő voltam, sokat sportoltam. A nyolcadik osztály elvégzése után fényképész tanulónak mentem a szak-munkástanuló iskolába. A városban minden szakma képzése itt történt. A Vegyesipari Vállalatnál tartották a gyakorlati foglalkozásokat, ahol Jambrik Ferenc oktatott bennünket a la-bormunkára. 1960-ban kitűnővel végeztem. A fényképész szakmában 1963-ig dolgoztam, közben leérettségiztem, majd elvittek katonának. Leszerelés után tovább akartam tanulni. Jelentkeztem a Képzőművészeti Főiskolára, de nem vettek fel. A Vegyesiparinál tovább folytattam a munkát, majd elhatároztam, hogy saját üzletet nyitok. Csodabogárnak tartottak. Hosszas utánjárás következett. A városba nem, de Mezőfalvára megkaptam az engedélyt, azzal a kitételrel, hogy hat hónapon belül mestervizsgát teszek. Ez 1965 őszén megtörtént. Büszkén mondhatom, hogy én lettem az országban a legfiatalabb mester. Jól ment az üzlet, nagyon szépen kerestem. Nem gondoltam a jövőmre, a mának éltem, jól éreztem magam. 1967-ig tartott ez a felhőtlen élet. Fialat fejjel ennél többre vágytam, decemberben kalandos körülmények között egy barátommal elhagytuk az országot. Ekkor szinte lehetetlen volt átjutni a határon. A hadseregben két évig mélységi felderítő voltam. Az ott szerzett tapasztalatok felhasználásával sikerült az elképzelésünket megvalósítani.

Hogyan kezdődött a határon túli élet?

Bécsben hosszas barangolás után jelentkeztünk a rendőrségen, gondoltam ezzel minden rendben van. Nem így történt, három napra börtönbe zártak bennünket. Így kezdődött a pályafutásunk a „szabad világban. Majd lágerba kerültünk. Jelentkeztem munkára, két hónap

után egy fotólaborban dolgoztam, közben kértem a kivándorlási engedélyt Amerikába. 1968. augusztus 8-án repültünk Los Angelesbe. Nekem már másnap volt is munkám. Igazolványképeket, amatőr felvételeket laboráltam, vasalókat, kenyérpíritókat újíttam fel egy magyar ócskásnál. Azonban nem találtam jó megoldásnak, mivel nem volt sok munka, keveset kerestem. A barátom vasas szakmában dolgozott, én is ott kaptam munkát, acélszerkezeti elemeket daraboltam. Hat hónap után találtam egy laboratóriumot, ahol délutánonként fényképész szakmában dolgozhattam. Később a főnököm rábeszélte, hogy nyissak saját üzletet. Még a segítségét is felajánlotta. Hallgattam rá, megnyitottam az első „ERNIE’S” fotólaboromat 1969-ben. A felszerelést egy öreg magyartól kaptam, aki 1948-ban ment ki. Nem tudtam angolul, kevés volt a munka, sok volt az üzlet bérleti díja, a pénzem elfogyott, tönkrementem. Ez még kétszer megisméltődött. 1972-ben, Hollywoodban ismét nyitottam egy üzletet. Biztam abban, hogy ez sikerülni fog, mert a háttérben volt biztonságos munkám, éjszakánként egy laborban dolgoztam. Nagyon fárasztó volt. Négy hónap után egyre többen tértek be az üzletembe. Több lett a munkám és rövid időn belül felszámoltam az éjszakai elfoglaltságot. Ez nagyon jól bejött, 1989-ig, a hazaköltözésemig itt volt a munkahelyem.

Ennyi küszködés után volt-e szakmai sikerélménye?

A legnagyobb elismerés az volt számomra, hogy hét év után a kinti laboromat Amerika tíz legjobb laborja közé sorolták. Köszönhetem annak, hogy különleges dolgokat is vállaltam. A színészek egyéni elképzeléseit is sikerült teljesíteni. Sok nagynevű művésszel kerültem napi kapcsolatba.

A magánélete hogy alakult Amerikában?

1973-ban megnősültem. Egy nagyváradi születésű geológus hölgy lett a feleségem. Anyagilag jól alakult az életünk. Szép házat

vettünk, sokat utaztunk. Kiegyensúlyozott életet éltünk, mint egy középszinten élő amerikai. A kapcsolatunkat lazította, hogy többszöri próbálkozás után sem lett gyerekünk. Én nagyon családcentrikus vagyok, és imádom a gyerekeket.

Mi motiválta, hogy visszajöjjön Magyarországra?

Sokat jártam haza, láttam a változásokat és többször megfordult a fejemben, hogy itt-hon is üzletet kéne nyitni. Folytattam a tárgyalásokat Budapesten az illetékes cégekkel, de nem mertek lépni. Végül az öcsémmel egy vegyes vállalatot alapítottunk Dunaújvárosban, és 1989-be végre kinyitott az üzlet. Később is sok probléma merült fel. Elfogyott a papír, a vegyszer. Rendszeresen Bécsbe jártam anyagért. Magyarországon nem volt szervize a gépnek. Ezek a problémák lassan megoldódtak, és folyamatosan nyitva vagyunk. Azóta már újabb generációs modern gépünk üzemel. A külföldi üzletemet eladtam, közben elváltunk, és hazaköltöztem.

Itthon hogyan alakult a magánélete?

Az első időszakban megismerkedtem a lányom édesanyjával, Erikával. A válás után családot alapítottunk. A volt feleségemtől nem váltam el haraggal, megértette, hogy nekem nagyon fontos a lányom. Máig is tartjuk a kapcsolatot, intézi a kinti dolgaimat.

Most, hogy nyugdíjba ment, mivel foglalkozik?

Én az életben nem megyek nyugdíjba. Továbbra is dolgozom. Összejárok régi barátaimmal, névnapokat, születésnapokat

ünnepelünk. A ház körül tesztek-veszek, sok időt töltök a lányommal, segítem a programjait megvalósítani.

Gratulálok ehhez a kalandos életúthoz, és köszönöm a beszélgetést!

Csepecz Ferenc

A város születésével a sportolás iránti igények jelentősen megnövekedtek. 1951. augusztusában létrejött a Dunapentelei Vasas, majd decemberben megalakult a Sztálin Vasmű Építők labdarúgó csapata.

Megyei I. osztályban játszottak, nem sok sikerrel. Koltai István szakosztályvezető megbízást kapott egy NB II-es futballcsapat létrehozására. Sorra érkeztek a korábban magasabb bajnoki osztályban szerepelt labdarúgók. Meg is lett az eredmény, 1952-ben a csapat az NB I-be jutott. Majd egy hullámvölgy következett, de pár év múlva a csapat teljesítménye nagy ívben emelkedett felfelé, és 1965-ben már újra feljutottak az NB I-be Jávor Pál mesteredző irányításával. Ennek a legendás csapatnak egykori csapatkapitánya volt Csepecz Ferenc, aki a közelmúltban ünnepelte életének hetvenedik évét.

1937-ben születtem Rácalmáson egy hét-tagú család gyermekeként. A szüleim 5 hold földön gazdálkodtak. Édesapám

1947-ben meghalt, édesanyám nevelt bennünket. Az általános iskolát Rácalmáson végeztem. Autó-szerelő szerettem volna lenni, Budapesten próbálkoztam, de ez nem sikerült. Nem is bánom, mert azzal lehet, hogy félbeszakadt volna a focista karrierem.

Mikor kezdődött a labdarúgó pályafutása?

Rácalmáson, a grundon reggeltől estig fociztunk iskolatársaimmal. Az iskolaigazgatóra dr. Bóna Jánosra, valamint osztályfőnököm-re, Molnár Jenőre - aki edzőm is volt –, szívesen emlékszem vissza. Nekik köszönhetem, hogy erre a pályára irányítottak. A grund után, - a bátyám közvetítésével – Nyergesújfalura kerültem. A Magyar Viscosa Gyárban, mint segédmunkás dolgoztam. A gyár ifjúsági csapatában fociztam. Rövid időn belül tagja lettem az NB III-as felnőtt csapatnak.

Mikor került ide a városba?

A gyerekkori edzőm, Erdélyi Józsi bácsi ajánlott a Vasas NB II-es együttesébe. Az ajánlatot komolyan vettem. 1959. július 2-án beléptem a Dunai Vasműbe – később itt a szer-számkészítő szakmát is megtanultam –, így a helyi labdarúgó csapatba átigazoltak. Az Ulman Pista bácsi újjászervezte a csapatot. Ekkor velem együtt pár év alatt 13-14 játékost igazoltak le. Balszélső poszton indult a pályafutásom, közben Lennert Ferenc edző kipróbált balhátvédként és ott ragadtam. 1964-ben már NB IB-s volt a csapatunk. Ezt követően kitűnő szakvezetőnk, Jávor Pál mesteredző, a legfelsőbb osztályba vezette a jól összeszokott, technikailag képzett piros-fehér gárdát. (Az „Izom” becenévre hallgató Csepecz Ferenc és játékostársai megteremtették a városban a foci tekintélyét, azóta is legendák övezik a bajnok-csapat emlékeit.) Legjobb barátságban voltam Fűr Lászlóval, Ligeti Bélával, Mihály József-fel, Andriska Vilmoossal, és Nagy Ferencsel. Értettük egymás gondolatát a pályán és a magánéletben egyaránt. Sajnos, 1967-ben a lovaglózom sérülése visszavetett az

egyenletes munkában. Radóchai Lajos sebészprofesszor hozott rendbe olyannyira, hogy 1968 januárjában itthon és Tatán az edzőtáborban már a többiekkel készülhettem a tavaszi szezonra. Ekkor Palicskó Tibor irányította az együttesünket. Remekül sikerült az 1968-as év, posztomon az év játékosává lettem, megelőzve az újpesti Sóvári Kálmánt, és a Vasas kiváló játékosát, Ihász Kálmánt. Nagy megtiszteltetés volt számomra az is, hogy kapitány lehettem szeretett csapatomnál 1971-ig, a játékos pályafutásom végéig.

Mi történt utána?

Már játékosként is dolgoztam az egyesület fegyelmi bizottságában. Később a szakosztály-vezetőség tagjaként Mihályi Józssival jártuk az országot, felmértük az ellenfeleinket, figyeltük a tehetséges focistákat. Hamarosan az elnökségnek is tagja lettem. Régi elképzelésem valósult meg 1980-ban, mikor megszerveztem az öregfiúk csapatát. Vezetésemmel bejártuk az ország nagy részét, eljutottunk Ausztriába, Németországba is. Most is kijárok az edzésekre, de már csak nézőként. Nagyon jólesett, hogy születésnapomon megemlékeztek rólam.

Hogy alakult a családi élete?

1961. december 9-én nősültem. Két lányom született, és van két fiú unokám. Gyerekeim már felnőttek, élnek a saját önálló életüket, mi meg boldog nyugdíjasként éldegélünk feleségemmel. Amit az életben eddig elértem, neki is köszönhetem, mindig megértő volt és mindenben támogató.

Van e valami hobbija, amivel szívesen foglalatoskodik?

Gyermekkori szerelmem a fotózás. A Rosti Pál Fotóklubnak tagja vagyok. Hat évvel ezelőtt a Magyar Fotóművészek Szövetsége „fotóművész” diplomával jutalmazott. Örömmel gondolok vissza a régi időkre, a hálás szurkolókra, azokra, akik tiszteltek, szerettek. Több éve a reggelt az uszodában kezdem. Barátaimmal a vízben fejelünk, mert nem akarok leállni. Hiszem azt, hogy az élet iskolájában nincs szünet.

Köszönöm a beszélgetést!

Tartalom

Bevezető	5
Emlékezzünk a gyár - és városépítőkre!	7
Czeillinger Mihály	8
Bakos Józsefné Lak Mária	11
Léhner János	15
Barcs János	18
Kozár Tivadar	21
Hajdú György	25
Az Iparitanuló-képzés kialakulása a városban	30
Bene Károly	31
Pallós László	36
Arcok a gyárból	41
Révész László	42
Balázs Gyula	46
Kasza József	49
Páger László	52
Hajnal Péter	56
Szloboda Antal	60
Nyíri Miklós	65
Tóth Tibor	69
Rédl György	72
Csongor Csaba	76
Kósa Fehér József	80
Takács Endre	83

Akik más módon szervezték meg az életüket	87
Balogh Gyula	88
Zrupkó Ernő	92
Csepecz Ferenc	97

Köszönetet mondok a kötet támogatóinak

Dunaújváros Megyei Jogú
Város Önkormányzata

Molker Elektro Kft.
Dunaújváros, Verebélyi út 2.

Extra Média Nyomda Kft.
8000 Székesfehérvár
Gombócleső út, Fecskepart

CORNER

TRADE KFT.
Dunaújváros, Dózsa Gy. tér 2.

Boór János Előszálláson született, 1935-ben. A Dunaferr Szakközépiskola és Szakiskola nyugdíjas műszaki pedagógusa Dunaújvárosban. Nyugalomában vonulás óta vált alkotó emberré. Verseket ír, fotózik, miközben évtizedes múltja van a rádióamatörkedésben is. Készen talál tárgyakból, műszerelemekből kispasztikákat készít. Alkotásaival kiállításokon vesz részt. 2003-ban önálló színes katalógusban jelentek meg eddigi kispasztikáinak fotói. Számos művészeti lapnak, antológiának társszerzője. Tagja a AKIOSZ-nak, a Váczi Mihály Irodalmi Körnek, a Miskolci Irodalmi rádióknak. 2004-ben megkapta a E-MAFOSZ fotóművészeti diplomát. A Dunaferr újságnak külsős munkatársa. „Lelkem mélyéből felzengő...” címmel jelent meg verses kötete 2006-ban.

Nem vallja művésznak magát: „Inkább alkotó embernek akartam többnek látszani. Szómarra a versírás egy csodálatos játék a szavakkal, a fotómon a fényekkel játszom, szobraimból is a játékosság köszön vissza”. Ezért is választottam amolyan mottófélének Hegedűs Géza szavait. „Az életemmel játszom felnőtt módra”.

